

GODIŠNJI IZVEŠTAJ

***Regionalne agencije za
ekonomski razvoj
Šumadije i Pomoravlja***

2007. godina

SADRŽAJ

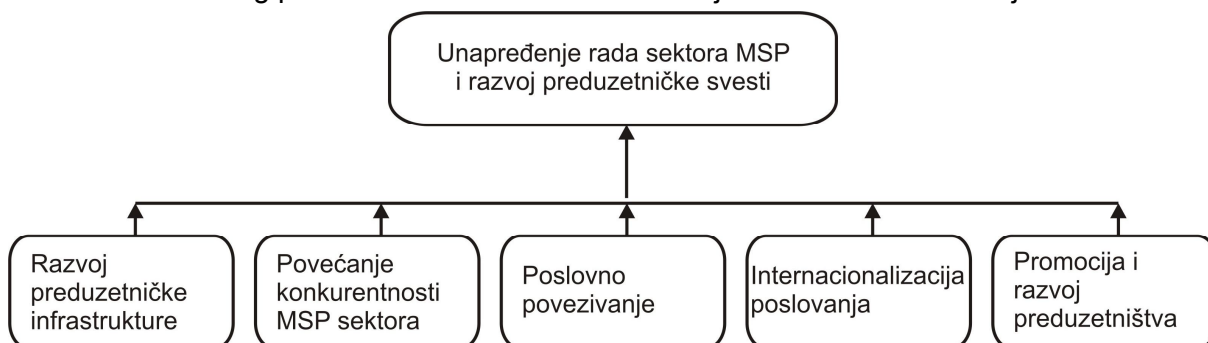
ODELJENJE ZA RAZVOJ MSP	5
UVOD	5
OPIS REZULTATA I AKTIVNOSTI	6
ODELJENJE ZA RAZVOJ LJUDSKIH RESURSA	27
UVOD	27
OPIS REZULTATA I AKTIVNOSTI	28
ODELJENJE ZA RAZVOJ TERITORIJE	33
UVOD	33
OPIS REZULTATA I AKTIVNOSTI	34
INDOC CENTAR	51
UVOD	51
OPIS REZULTATA I AKTIVNOSTI	52
SAŽETAK	61

ODELJENJE ZA RAZVOJ MSP

Uvod

Odeljenje za razvoj malih i srednjih preduzeća je u toku 2007 godine realizovalo deo usvojenog akcionog plan Regionalne Agencije za ekonomski razvoj Šumadije i Pomoravlja koji se odnosio na podršku razvoju malih i srednjih preduzeća i preduzetništva na teritoriji regiona.

U okviru navedenog plana su identifikovane sledeće ključne oblasti intervencije:

Grafikon 1 – Ključne oblasti intervencije

Odeljenje za razvoj MSP je u svom radu koristilo alate razvijene u prethodnom periodu, poput baza podataka, dijagnostike i procedura rada i pružanja usluga, s tim da je akcenat stavljen na inovativne mehanizme poput stvaranja lanaca vrednosti i kontinuiranog praćenja rada klijenata. Osnovni princip u radu odeljenja je bio neposredan i kontinuiran kontakt i komunikacija sa klijentom, identifikacija potreba i ispitivanje nivoa zadovoljstva i uticaja na poslovanje klijenta.

Opis rezultata i aktivnosti

1. Razvoj preduzetničke infrastrukture

U okviru oblasti razvoja preduzetničke infrastrukture sporovедene su intervencije u razvoju finansijskih mehanizama podrške sektoru MSP, informisanju lokalnih stakeholdera i preduzetnika o postojećim uslugama i načinima za korišćenje kao i učešću u razvoju mehanizma za inkubaciju inovativnih delatnosti.

1.1 Razvoj finansijskih mehanizama za podršku MSP

1.1.1 Regionalni garancijski fond

Posle izrade projekta i analize pravnih okvira i postojećih modela garancijskih fondova u Srbiji u 2006.godini, u 2007. napravljen je predlog rešenja formiranja garancijskog fonda u Šumadiji i Pomoravlju i pristupilo se operacionalizaciji ideje formiranja garancijskog fonda.

Uz stalne konsultacije sa lokalnim samupravama sa teritorije Šumadije i Pomoravlja formulisana su osnivačka dokumenta - „Ugovor o pružanju podrške u kreditiranju MSP i preduzetnika” i predlog „Pravila poslovanja”.

30.10.2007. godine je u prostorijama Skupštine Grada Kragujevca potpisan „Ugovor o pružanju podrške u kreditiranju MSP i preduzetnika” između Grada Kragujevca, 9 opština sa teritorije Šumadije i Pomoravlja (Arandelovac, Svilajnac, Despotovac, Ćuprija, Rekovac, Knić, Rača, Lapovo, Batočina) i Regionalne agencije za ekonomski razvoj Šumadije i Pomoravlja koja je punomoćnik Garancijskog fonda.

Osnivači su se potpisivanjem ugovora obavezali da će na račun Fonda po izboru partnerske banke uplatiti 598.283,00 eura osnivačkog kapitala.

Regionalna agencija za ekonomski razvoj je kao punomoćnik Fonda objavila javni poziv za dostavljanje ponuda poslovnih banaka za saradnju sa fondom. Javni poziv je objavljen u „Službenom glasniku RS” broj 108/07 i dnevnom listu „Politika” dana 27.11.2007. godine

Na prvoj konstitutivnoj sednici skupštine osnivača održanoj 13.12.2007. izvršena je verifikacija mandata predstavnika osnivača, izabrana tenderska komisija za praćenje ispravnosti tenderskog postupka za izbor partnerske banke za saradnju sa Fondom.

U roku određenom u javnom pozivu blagovremene ponude dostavilo je 6 banaka i to:

- NATIONAL BANK OF GREECE S.A. Beograd
- OTP BANKA SRBIJA A.D. Novi Sad
- AIK BANKA A.D. Niš
- BANCA INTESA A.D. Beograd
- KOMERCIJALNA BANKA A.D. Beograd
- ProCredit Bank A.D. Beograd.

Javno otvaranje ponuda, u prisustvu predstavnika banaka, izvršeno je 14.12.2007. godine u prostorijama Regionalne agencije za ekonomski razvoj Šumadije i Pomoravlja. Na javnom otvaranju konstatovan je sadržaj dokumentacije u prispelim ponudama banaka i saopšteni komercijalni uslovi za saradnju sa Regionalnim Garancijskim fondom.

Nakon završenog postupka javnog otvaranja, a imajući u vidu i komentar predstavnika jedne od banaka ponuđača, Komisija je konstatovala da su banke dostavile veoma različit sadržaj dokumentacije kojom se dokazuje ispunjenost propisanih uslova za učešće u postupku javne nabavke finansijskih usluga.

Analizirajući nastalu situaciju, Komisija je konstatovala da konkursnom dokumentacijom nisu bili precizirani dokazi kojima ponuđači dokazuju ispunjenost uslova za učešće u postupku. U nastaloj situaciji, Komisija nije imala pouzdane kriterijume da izvrši selekciju ponuda na ispravne i neispravne, a da pritom ne povredi interes nekih ponuđača.

Komisija je predložila naručiocu da postupak izbora najpovoljnije banke za saradnju sa Regionalnim Garancijskim fondom poništi u celini zbog neotklonjivih nedostataka u konkursnoj dokumentaciji.

27.12.2007. godine održana je druga sednica skupštine osnivača na kojoj je prihvaćen predlog komisije za poništenje tenderskog postupka, izabran je predsednik skupštine osnivača i odobrena je struktura garancijskog odbora.

U okviru poziva za podnošenje predloga projekata za NIP 2007. odeljenje za razvoj MSP je pripremilo i predalo projekat za podizanje kapaciteta i razvoj Regionalnog garancijskog fonda za Šumadiju i Pomoravlje.

1.1.2 Program samozapošljavanja

Od 22.03.2007. do 08.03.2007. godine bio je otvoren konkurs „Želite li da otpočnete sopstveni posao“.

Skupština Grada Kragujevca je kao donator iz svog budžeta izdvojila 5.000.000,00 din.

Maksimalna visina pojedinačnog granta je 160.000,00 din.

Korisnici programa su morali biti na evidenciji nezaposlenih „Nacionalne službe za zapošljavanje“.

Tokom trajanja konkursa za ovaj program aplicirale su 72 osobe.

U dva kruga tokom 2007. godine je odobreno 29 projekata.

Očekivan broj novih radnih mesta formiranih na osnovu zapošinjavanja novog posla je 50.

U tabeli br.1 je dat statistički pregled odobrenih programa.

Delatnost		Starost		Pol	
Proizvodna	8	Do 30god	14	muški	11
Uslužna	7	30-50	11	ženski	18
Zanatska	14	Preko 50	4		

Tabela br. 1 - Struktura odobrenih programa

1.1.3 Mikrokrediti

Na inicijativu Skupštine Grada Kragujevca i Italijanskog donatora, Regionalna agencija je pristupila izradi mikrokreditne šeme koja je objašnjena u daljem tekstu.

Održani su sastanci sa predstavnicima poslovnih banaka i postignut je načelni dogovor sa jednom od njih. Načelno je dogovoren multiplicirajući faktor 2 i prihvaćene su preložene mikrokreditna šema i procedura odobravanja i realizacije. Tokom 2008. je potrebno definisati i potpisati ugovore između uključenih institucija, kao i definisati ugovore koje će potpisivati korisnici kredita. Nakon ovih aktivnosti sredstva će biti stavljena korisnicima na raspolaganje.

Predlog - Mikro kreditiranje

- I. Potpisivanje trojnog sporazuma o saradnji na realizaciji projekta Donator – Skupština Grada Kragujevca – Regionalna Agencija za ekonomski razvoj Šumadije i Pomoravlja
- II. Potpisivanje Ugovora o realizaciji projekta na bazi koga donator transferiše devizna sredstva na devizni račun Agencije otvoren prethodno kod Banke sa kojom Agencija postigne sporazum o saradnji u pogledu kreditiranja iz navedenih izvora.
- III. Nadalje u saradnji sa klijentima i Bankom se definišu 2 Ugovora:
 1. Prvi: Ugovor o saradnji Agencija-Banka kojim se definišu odnosi po sledećem predloženom modelu:
 - Kreditiranje vrši banka kao ovlašćena za te poslove, a na bazi jemstva, 50% depozita u odnosu na iznos kredita
 - Kreditiranje se vrši iz sredstava banke, koristeći multiplikator 2, što znači da je vrednost kreditne linije koja stoji na raspolaganju 2 puta veća od iznosa depozita
 - Kamata na godišnjem nivou 6%, od čega banka iz naplate od korisnika zadržava 3,5 %, a 2,5 % se prebacuje Agenciji na dinarski račun
 - Za iznos jemstva se zaključava odgovarajuća suma na deviznom računu Agencije
 2. Drugi: Trojni Ugovor o kreditu Banka kao Kreditor - Korisnik kao Dužnik - Agencija kao jemac
- IV. Predlog uslova kreditiranja:
 1. Rok za vraćanje 2 godine
 2. Grace period 6 - 9 meseci
 3. Mesečni anuiteti
 4. Minimalan iznos kredita 1.000 evra, maksimalan iznos kredita 1.500 evra
 5. EKS 6%, uz korišćenje principa interkalarne kamatne stope(kamata koja se plaća u toku trajanja grace perioda)
 6. Instrumenti obezbeđenja: Oprema, tj. materijal koji je dat

NAPOMENA:

1. Predlaže se da se koncept kredita sa 30 % iznosa bespovratnih sredstva promeni u koncept 100% kredita, a u cilju uvećavanja rotirajućeg fonda.
2. Predlaže se da se uvede obaveza registracije radnje/preduzeća tokom trajanja projekta

Procedura selekcije klijenata i dodele mikrokredita

- I. Objavljivanje javnog konkursa sa definisanim uslovima za apliciranje i kriterijumima selekcije.
- II. Prijem aplikacija koje se sastoje od:
 1. Aplikacije I, koja sadrži opšte podatke o potencijalnom korisniku,
 2. Aplikacije II, koja predstavlja poslovni plan u formi obrasca na osnovu koga će se procenjivati poslovna ideja,
 3. Profakture za sredstva koja će se finansirati iz kredita, na osnovu kojih će se dokazivati namena kredita,
 4. Registraciona dokumenta (rešenje o registraciji iz APR-a, rešenje o PIB-u)
- III. Selekcija klijenata na osnovu definisanih kriterijuma, metodom bodovanja od strane četvoročlane komisije (1 ALJ, 1 grad Kragujevac, 1 Agencija, 1 predstavnik banke)
- IV. Dostavljanje predloga za realizaciju kredita Banci (nakon toga, banka automatski odobrava projekat)
- V. Odobravanje i realizacija kredita
- VI. Nabavka opreme
- VII. Monitoring

1.2 Bolji pristup preduzeća u korišćenju usluga i mehanizama podrške MSP sektoru

1.2.1 Informisanje o raspoloživim merama finansijske podrške

Tokom 2007. godine održano je 5 prezentacija finansijskih usluga Fonda za razvoj Republike Srbije koje su na raspolaganju preduzetnicima i MSP. Prezentacije su održane u sledećim opštinama:

Opština	Broj prisutnih
Rača	11
Knić	8
Despotovac	6
Rekovac	12
Svilajnac	16

Tabela 2 – Prezentacije programa Fonda za razvoj Republike Srbije

Pored usluga fonda za razvoj prezentovane su i ostale usluge Regionalne agencije, proširena je baza podataka MSP novim preduzećima i pripremljena je dokumentacija i izrađen je biznis plan i predat kreditni zahtev za dva klijenta kao rezultat ovih prezentacija.

Odeljenje za razvoj MSP je bilo neposredno uključeno u realizaciju Programa kreditne podrške početnicima u biznisu – Start up krediti, obezbeđenog od strane Ministarstva za ekonomiju i regionalni razvoj, na teritoriji regiona Šumadije i Pomoravlja (*rezultati programa detaljno opisani u tački 5.1.1*). Pripremna faza realizacije je obuhvatala obaveštavanje svih lokalnih samouprava u regionu o raspoloživoj kreditnoj liniji i procedurama za prijavu. U toku jula 2007.god., obavljene su posete 12 opština iz regiona i održani sastanci sa odgovornima u organima lokalne samouprave, kojom prilikom su utvrđeni modeli promocije programa na teritoriji lokalne samouprave i način komunikacije sa nosiocem posla – Regionalnom Agencijom za ekonomski razvoj Šumadije i Pomoravlja. Na ovaj način je stvorena osnova za ravnomernu teritorijalnu zastupljenost preduzetnika u programu podrške. Odeljenje za razvoj MSP je 10.12.2007.god. organizovalo tribinu na temu "Strategija konkurentnosti i inovativnosti sektora malih i srednjih preduzeća 2008 – 2012.". Tribini su prisustvovali pomoćnik ministra za ekonomiju i regionalni razvoj, zadužen za sektor MSP, Igor Brkanović i Direktor Republičke Agencije za razvoj MSPP, Dejan Jovanović. Tribini je prisustvovalo 33 preduzetnika, a cilj je bila razmena mišljenja o prioritetima definisanim pomenutom strategijom.

Tokom 2007. godine sprovedene su 2 intenzivne info kampanje o raspoloživim uslugama Regionalne agencije. U okviru kampanja je obavešteno je oko 450 preduzeća iz baze podataka o uslugama i programima koji se sprovode.

1.2.2 Izrada publikacija

1.2.2.1 Izrada i distribucija vodiča kroz finansijske beneficije

U martu 2007. godine je ažuriran vodič kroz finansijske beneficije koji je obuhvatao sve finansijske proizvode Fonda za razvoj Republike Srbije, kao i uslove kreditiranja banaka koje podržavaju MSP i preduzetnike. U okviru vodiča su objašnjeni uslovi, kao i prednosti i nedostaci lizing aranžmana. Prezentovan je adresar aktivnih lizing kuća i komercijalnih banaka.

Vodič kroz finansijske beneficije je štampan u tiražu od 200 primeraka i dostupan je na download sekciji web adresi www.redasp.co.yu

1.2.2.2 Izrada i distribucija vodiča kroz registraciju

U martu 2008. je ažuriran vodič kroz registraciju u kome su objašnjene karakteristike mogućih pravnih formi, navedene nadležne institucije i procedure za osnivanje svake forme poslovnog subjekta.

Vodič kroz finansijske beneficije je štampan u tiražu od 200 primeraka i dostupan je na download sekciji web adresi www.redasp.co.yu

1.2.2.3 Izrada i distribucija vodiča za izvoznike

U martu 2008. je ažuriran vodič za izvoznike u kome je opisana zakonska izvozna regulativa i opisane procedure i specifičnosti prilikom izvoza pojedinih vrsta proizvoda.

Vodič kroz finansijske beneficije je štampan u tiražu od 200 primeraka i dostupan je na download sekciji web adresi www.redasp.co.yu

2. Povećanje konkurentnosti MSP sektora

2.1 Podrška tehnološkom razvoju i rastu MSP

Mašinski fakultet u Kragujevcu, u partnerstvu sa Regionalnom agencijom za ekonomski razvoj Šumadije i Pomoravlja i Fakultetom tehničkih nauka u Novom Sadu, je u toku 2007. godine realizovao projekat pod nazivom: "Virtuelna proizvodnja kao podrška preduzećima u Srbiji", finasiran od strane EU, a koji je sprovedla Evropska agencija za rekonstrukciju.

Cilj projekta je bilo uspostavljanje mehanizama za efektivni transfer inovativnih tehnologija u srpska preduzeća, posebno MSP. Projekat je doprineo povećanju efikasnosti, kvaliteta, tehnološkog potencijala, a time i konkurentnosti srpskih preduzeća, posebno MSP na domaćem i međunarodnom tržištu, kroz :

- povezivanje univerziteta, instituta i srpskih preduzeća, posebno MSP
- poboljšanje nivoa usluga koje treba da podrže inovativnost MSP
- širenje svesti poslovne i akademske javnosti o neophodnosti međusobnog umrežavanja i jačanja veza
- podsticanje istraživačkih organizacija da usmere njihove aktivnosti u pravcu specifičnih potreba preduzeća, čime će se podstaći njihovo učešće u finansiranju inovacija.

Regionalna agencija je učestvovala u promociji, kroz direktno informisanje preduzeća i asistenciju u organizaciji prezentacija.

Regionalna agencija je takođe bila angažovana na prikupljenju i analizi „Upitnika za identifikaciju inovativnog potencijala preduzeća“ u cilju prilagođavanja CEVIP centra realnim potrebama potencijalnih korisnika. U okviru ove aktivnosti je na terenu popunjeno i predato 15 upitnika.

2.2 Podrška razvoju inovativnosti preduzeća

2.2.1 Izrada strukture studije izvodljivosti formiranja Biznis inovativnog centra

Odeljenje za razvoj MSP je bilo uključeno u izradu predloga strukture studije izvodljivosti formiranja Biznis inovativnog centra u Kragujevcu. Predlog je distribuiran članovima radne grupe za formiranje biznis inovativnog centra. Predložena struktura je usvojena od strane radne grupe kao osnovni dokument u izradi studije izvodljivosti.

2.2.2 Transfer know how i iskustva

U okviru pripremnih radnji za osnivanje Biznis inovativnog centra u Kragujevcu uspostavljena je saradnja sa organizacijom Ecorys, koja u Srbiji realizuje program podrške razvoju preduzetništva finasiran od strane E.A.R., i to u oblasti transfera know how i iskustva iz zemalja EU koja već imaju uspostavljene mehanizme za podršku inovativnim delatnostima:

- Organizovan je sastanak radne grupe za formiranje biznis inovativnog centra u Kragujevcu sa EU ekspertom za razvoj inovacija Lanom Hopkinson. Sastanak je imao za

cilj predstavljanje aktuelnih modela za podršku inovacijama u EU i upoznavanje sa bazičnim alatima za analizu inovativnih potencijala. Predstavnicima radne grupe su distribuirana dokumenta sa opisom mehanizama za analizu inovativnih kapaciteta teritorije i mogućim oblicima podrške.

- Organizovana je prezentacija Analize inovativnih kapaciteta sektora MSP u Srbiji, koju je izradila organizacija Ecorys u okviru pomenutog programa razvoja preduzetništva, koja treba da predstavlja osnov za izradu strategije konkurentnosti i inovativnosti MSP sektora u Srbiji. Prezentaciji je pisustvovalo 22 učesnika, predstavnika sektora MSP, lokalnih samouprava, organizacija za podršku i bankarskog sektora.

2.3 Podrska izvoznjoj orijentaciji sektora MSP

BUSINESS ADVISORY SERVICE (BAS) PROGRAMME je program pružanja pomoći razvoju malih i srednjih preduzeća u zemljama Baltika, centralnoj Aziji, Rusiji, Samara regionu i jugoistočnoj Evropi. BAS program se administrira preko Evropske banke za obnovu i razvoj (European Bank for Reconstruction and Development - EBRD) u Londonu i trenutno je operativan u preko 17 zemalja. Dosadašnji rezultat BAS programa je više od 4,000 uspešno realizovanih projekata.

Program se realizuje kroz pružanje podrške razvoju i konkurentnosti malih i srednjih preduzeća putem finansijske pomoći koja će se koristiti za dobijanje poslovnih saveta i konsalting usluga od strane najboljih domaćih konsultantskih firmi, kroz odobravanje granta do 50% neto troškova pojedinačnog projekta, maksimalno u iznosu EUR 10,000.

Pomoć u pružanju poslovnih saveta je moguća u sledećim oblastima:

- Istraživanje tržišta;
- Pronalaženje odgovarajućih poslovnih partnera i investitora;
- Izbor i procena pri kupovini opreme;
- Poboljšanje organizacione strukture i strukture menadžmenta;
- Priprema biznis plana;
- Razvoj i poboljšanje finansijskog, knjigovodstvenog, kao i sistema kontrole;
- Razvoj i usavršavanje menadžment informacionog sistema (MIS);
- Priprema i sertifikacija za sisteme kvaliteta menadžmenta (ISO, HACCP, itd.)

Da bi se kvalifikovalo za pomoć preduzeće mora da ispunjava sledeće zahteve:

- Malo ili srednje domaće preduzeće u svim industrijskim granama, sa izuzetkom primarne poljoprivrede, građevinarstva, razvoja tržišta nekretnina, vojne i duvanske industrije, bankarstva i igara na sreću;

Podrška programa je moguća za firme kojima je delatnost prerada hrane i proizvodnja građevinskih materijala; Firme čije su delatnost i trgovina i usluge su takođe mogući korisnici programa ako su:

- U privatnom vlasništvu, vlasnici većinskog dela kapitala domaći akcionari;
- Posluju minimum dve godine;
- Imaju između 10 i 150 zaposlenih

Regionalna agencija je posredovala između korisnika BAS programa (preduzeća sa teritorije Šumadije i Pomoravlja), lokalnih service providera (konsultanata sa teritorije Šumadije i Pomoravlja) i administracije BAS programa.

Promocija BAS programa kroz dve intenzivne info kampanje, pri čemu su distribuirane informacije prema 450 preduza iz baze podataka.

Na preporuku Regionalne agencije je sertifikovano 5 service provajdera u sledećim oblastima:

- Regionalna agencija za ekonomski razvoj - za izvođenje treninga, marketing, biznis planiranje, krizni menadžment, mentoring aktivnosti

- EDOPS Solutions - projektovanje i implementacija menadžment informacionih sistema.
- Q System - uvođenje sistema kvaliteta
- Maja Pešić Rakanović - uvođenje sistema kvaliteta
- Documenten menagement - projektovanje i implementacija menadžment informacionih sistema.

Za BAS program je posredstvom Regionale agencije za ekonomski razvoj apliciralo 6 preduzeća i to:

- Perale d.o.o. - uvođenje ISO 9001/2001 standarda
- Pakpromet d.o.o. - implementacija menadžment informacionog sistema
- Euroheat d.o.o. - implementacija menadžment informacionog sistema
- Jela d.o.o. - set specifičnih inhouse obuka
- Blažeks d.o.o. - uvođenje ISO 9001/2001 standarda
- Mermis d.o.o. - uvođenje ISO 9001/2001 standarda

Tri projekta su uspešno realizovana u toku 2007.godine:

- Pakpromet d.o.o.
- Euroheat d.o.o.
- Blažeks d.o.o.

Ostala preduzeća su odustala zbog nedostatka sredstava ili odložili realizaciju projekta zbog nedostatka slobodnih ljudskih resursa, koji bi interno koordinirali realizaciju projekta

3. Poslovno povezivanje

3.1 Razvoj klastera

3.1.1 Razvoj klastera proizvođača nameštaja

Regionalna agencija za ekonomski razvoj Šumadije i Pomoravlja je u partnerstvu sa Ekonomskim fakultetom u Kragujevcu realizovala projekat pod nazivom „Razvoj inovativnih mreža malih i srednjih preduzeća u sektoru proizvođača nameštaja“.

Projekat je bio vredan 103.500 evra. Glavni finansijer je Evropska agencija za rekonstrukciju, a dodatna finansijska sredstva je obezbedio USAID (ACDI/VOCA).

Osnovni cilj projekta je bio da promoviše inovativnost i poveća konkurentnost malih i srednjih preduzeća u sektoru proizvodnje nameštaja na teritoriji Šumadije i Pomoravlja kroz stvaranje inovativnih poslovnih mreža koje omogućuju saradnju, transfer znanja i podizanje kompetentnosti preduzeća.

Projektom se predviđeno:

- formiranje centra za podršku regionalnim proizvođačima nameštaja u marketing aktivnostima, razvoju proizvoda i stručnoj edukaciji
- uspostavljanje saradnje među proizvođačima nameštaja u regionu
- uvođenje novih metoda u razvoju proizvoda
- formiranje brenda proizvođača nameštaja iz regiona Šumadije i Pomoravlja

Projekat je realizovan u 4 faze:

Prva faza projekta:

- Formirana baza podataka svih proizvođača nameštaja i pratećih delatnosti sa teritorije Šumadije i Pomoravlja.
- Formiran centar za pružanje usluga članovima mreže, i to:
 - pružanje svih relevantnih informacija u oblasti proizvodnje nameštaja
 - stručni i pravni saveti u sektoru proizvodnje nameštaja

- korišćenje baze podataka dobavljača i kupaca
- administrativno-tehnička podrška korisnicima centra
- korišćenje najnovijih podataka o stanju na tržištu i budućim tendencijama u sektoru proizvodnje nameštaja

Druga faza projekta:

- Izvršeno istraživanje tržišta Srbije u cilju ispitivanja konkurencije, kanala distribucije, dobavljača, uvoza izvoza i potreba tržišta u sektoru proizvodnje nameštaja
- Izvršena obuka potencijalnih članova mreže proizvođača u cilju usavršavanja postojećih menadžerskih znanja i podizanja kapaciteta za izvoz

Treća faza projekta:

- Na osnovu dobijenih rezultata istraživanja tržišta raspisan konkurs za idejno rešenje buduće linije proizvoda u sektoru proizvodnje nameštaja – nameštaj za poslovni prostor
- Odabrana i nagrađena 3 rešenja, otkupljene autorska prava
- Odabrano dizajnersko rešenje koje će biti proizvedeno i izrađena tehničko ekonomska dokumentacije

Četvrta faza projekta:

- Formirana proizvodna mreža po kriterijumu kompatibilnosti sa tehnološkim zahtevima dizajnerskog rešenja. Proizvodna mreža je uključila 5 preduzeća
- Sprovedena je zajednička nabavka materijala i organizovana zajednička proizvodnja u okviru proizvodne mreže
- Izrađeni su promotivni alati klastera: naziv „Netwood“, katalog novog proizvoda, logo, roll up, web site www.netwoodcluster.net
- Organizovan je nastup klastera Netwood na Međunarodnom sajmu nameštaja u Beogradu u periodu 12.11.2007. – 18.11.2007.god. na štandu površine 80m². Nastup i zajednički proizvod su nagrađeni **Plaketom Beogradskog sajma** za inovativni dizaj u oblasti nameštaja za poslovni prostor i doprinos razvoju industrijske proizvodnje u Srbiji.

U okviru aktivnosti usmerenih na promovisanje udruživanja u sektoru proizvođača nameštaja, organizovan je i zajednički nastup mikropreduzeća na prvoj sajmu nameštaja u Kragujevcu u organizaciji Šumadije sajma. Formirana je grupa od 7 preduzeća i organizovano opremanje štanda od 40 m² pod nazivom „Sweet home“. Usluga odeljenja za razvoj MSP se odnosila na kompletnu organizaciju sajamskog nastupa: dizajn i uređanja štanda, zastupanje i izveštavanje. U okviru navedenog sajma organizovano je gostovanje internacionalnog eksperta za dizajn nameštaja Hans Peter Kaelina koji je održao predavanje na temu „Moderni trendovi u proizvodnji nameštaja u EU“, kao i prezentacija rezultata istraživanja tržišta.

Nastavak podrške razvoju klastera proizvođača nameštaja sproveden je kroz učešće u Programu podrške razvoju klastera u Srbiji koji sprovodi Ministarstvo za ekonomiju i regionalni razvoj, u okviru koga je konkurisano za drugi poziv raspisan u septembru. Pripremljeni projekat je odobren od strane Ministarstva i realizovan do kraja 2007.god. U okviru projekta je izvršena analiza pravnih okvira za registraciju udruženja, pripremljena osnivačka dokumenta i formirana grupa od 10 privrednih entiteta iz sektora proizvodnje nameštaja i pratećih delatnosti. Održana je osnivačka skupština udruženja, izabrani organi

upravljanja i usvojena strategija razvoja. Registracija klastera „Netwood“ je izvršena 24.12.2007.godine. Očekuje se da se kroz nacionalni program razvoja klastera u toku 2008. godine dobije podrška za dalji rad i razvoj klastera i to kroz nabavku zajedničkih mašina i zakup zajedničkog prodajno izložbenog salona u Beogradu.

3.1.2 Razvoj klastera proizvođača cveća

Klaster proizvođača cveća „Šumadijski cvet“ osnovan je 2006.godine u okviru Programa podrške razvoju klastera u Srbiji 2006 – 2011, koji sprovodi Ministarstvo za ekonomiju i regionalni razvoj kao nestranačko, nevladino i neprofitno udruženje u cilju promocije klaster koncepta, tj. udruživanja proizvođača cveća radi ostvarivanja zajedničke koristi, povećanja nivoa stabilnosti u poslovanju, poboljšanju tržišnog nastupa, unapređenja i modernizacije proizvodnje i permanentne edukacije proizvođača.

Odeljenje za razvoj MSP je pripremio predlog projekta za razvoj klastera proizvođača cveća za 2007. godinu koji je predat Ministarstvu za ekonomiju i regionalni razvoj u okviru prvog poziva za podnošenje predloga projekata. Projekat je odobren, a implementacija je započeta u septembru. U tabeli br. 3 su navedene aktivnosti i postignuti rezultati na razvoju klastera proizvođača cveća u 2007.godini.

	Aktivnosti	Rezultati
1	Formiranje liste proizvođača sa teritorije, prezentacije koncepta klasterizacije, obilazak i uključivanje u bazu podataka	1. Baza podataka dopunjena sa 40 novih unosa 2. 30 proizvođača obišćeno u toku realizacije 3. Održane dve prezentacije projekta
2	Uključivanje novih članova u klaster	Uključeno je 30 novih članova u klaster
3	Izrada softverskog rešenja za analizu međuzavisnosti između proizvođača	Izrađena je relaciona baza podataka i upunjena sa 30 unosa
4	Analiza zajedničkih tačaka i identifikacija tački preseka	Izvršena je analiza relacione baze koja je poslužila kao osnov za odabir članova čiji će proizvodi biti izloženi u zajedničkom prodajnom prostoru
5	Uključivanje identifikovanih stakeholdera u klaster	Uključeno je 6 novih članova iz pratećih delatnosti
6	Formiranje uslužnog centra klastera u okviru Regionalne Agencije za ekonomski razvoj Šumadije i Pomoravlja	Formiranje uslužnog centra klastera u okviru Regionalne Agencije za ekonomski razvoj Šumadije i Pomoravlja
7	Izrada akcionog plana uslužnog centra.	Izrada akcionog plana uslužnog centra.
8	Sprovođenje akcionog plana uslužnog centra.	Sprovođenje akcionog plana uslužnog centra.
9	Formulisanje predloga za zajedničku nabavku repromaterijala	Formulisanje predloga za zajedničku nabavku repromaterijala
10	Ugovaranje nabavke sa potencijalnim dobavljačima.	Formirana je lista sa 12 potencijalnih dobavljača, a na osnovu liste repromaterijala. Formiran je poziv za dostavljanje ponude i poslat svim preduzećima sa liste. Prikupljeno je 5 ponuda. Nabavljeno je 250 000 saksija za sadnice kroz zajedničko finansiranje članova klastera.
11	Formulisanje zajedničke ponude	Formirana je zajednička ponuda klastera, opredeljeno pakovanje i cene.

	Aktivnosti	Rezultati
12	Ostvarivanje kontakata sa potencijalnim kupcima	Formirana je lista od 40 potencijalnih kupaca i svima su poslate ponude.
13	Organizacija zajedničke prodaje	Zakupljeno je zajedničko transportno vozilo od jednog od članova klastera. Zakupljen je zajednički prodajni prostor od 30m ² u centru Kragujevca na period od godinu dana.
14	Formiranje vizuelnog identiteta udruženja	Formiran je logo, moto i zajedničke boje udruženja. Izrađen je promotivni kalendar udruženja.
15	Formiranje plana nastupa na tržištu	Izvršena je segmentacija tržišta i formulisan predlog strategije nastupa na svakom od identifikovanih segmenata.
16	Dorada sajta udruženja	Iznajmljen je internet domen www.sumadijskicvet.com . Internet prezentacija je u izradi.
17	Formiranje kataloga udruženja	Izrađeno je idejno rešenje za katalog. Štampanje je u toku.
18	Izdavanje mesečnih publikacija klastera cvečara	Formirana je struktura newslettera, a izrađena su i poslata 2 broja na ukupno 400 adresa.
19	Uspostavljanje kontakata sa kompatibilnim organizacijama iz Holandije	Formirana je lista od 10 kompatibilnih organizacija iz Holandije. Upućena su pisma na 4 adrese.
20	Nastup na sajmu preduzetništva „Biznis baza“	Udruženje je nastupilo na 60m ² .
21	Uređenje dela javnih površina u opštinama Rača i Knić	Ugovoreno je uređenje 200m ² u Opštini Knić i 200m ² u opštini Rača. Potpisan je ugovor sa JKP Zelenilo (jednim od članova klastera), Kragujevac o isporuci usluge.
22	Terensko istraživanje trendova na tržištu cveća u Srbiji i desk istraživanje trendova u EU	Izvršeno je desk istraživanje tržišta cveća u Srbiji. Izvršeno je desk istraživanje tržišta cveća u EU.
23	Izrada tehnoloških smernica za proizvodnju različitih grupa proizvoda	Izrađena su 2 priručnika: 1. Tehnologija gajenja cveća 2. Plastička proizvodnja
24	Prikupljanje detaljnih podataka o trenutno korišćenoj tehnologiji i upoređivanje sa izrađenim smernicama	Prikupljeni su podaci o korišćenoj tehnologiji i izrađena analiza. Planirana je promocija rezultata u prvoj polovini februara 2008.
25	Analiza potreba za obukom u vođenju biznisa i formulisanje trening modula	Sprovedena je analiza potreba za obukom i definisana 3 trening modula: 1. Tehnike prodaje 2. Upravljanje životnim ciklusom preduzeća 3. Finansijski menadžment

	Aktivnosti	Rezultati
26	Sprovođenje obuke u ukupnom trajanju od 60 sati	Sprovedena je 1 dvodnevna obuka iz tehnika prodaje sa 10 učesnika.
27	Izrada biznis planova za članove udruženja	Urađena je analiza potreba za izradom biznis planova i formirana ponuda. U toku realizacije projekta nije bilo izrade biznis planova.
28	Nabavka časopisa i knjiga za biblioteku uslužnog centra	Formirana je biblioteka uslužnog centra sa 20 časopisa i 10 knjiga.
29	Analiza potreba za obukom iz oblasti tehnologije proizvodnje i formulisanje trening modula	Izvršena je analiza potreba za obukom i definisane su oblasti najvišeg stepena interesovanja: 1. Unapređenje plasteničke proizvodnje 2. Mere zaštite 3. Standardizacija proizvodnje
30	Sprovođenje obuke u ukupnom trajanju od 60 sati	Sprovedene su 2 jednodnevne obuke kojima je prisustvovalo ukupno 90 polaznika.

Tabela br. 3 – Aktivnosti i rezultati projekta razvoj klastera proizvođača cveća

Članovi klastera su kroz učešće u realizaciji projekta identifikovali sledeće ključne koristi:

1. Zakup zajedničkog transportnog vozila
2. Zakup zajedničkog prodajnog prostora
3. Zajednička kupovina saksija za sadnice
4. Tehnička podrška Uslužnog centra u operativnom poslovanju
5. Podrška u stvaranju prepoznatljivosti na tržištu

Neposredan doprinos razvoju lokalne zajednice se odnosi na unapređenje sektora proizvodnje cveća koji potencijalno predstavlja izvor visokog profita i stvaranja novih radnih mesta.

3.2 Osnivanje poslovnih udruženja i razvoj postojećih

Uspostavljena je saradnja sa belgijskom organizacijom Caritas Belgum, koja je na području Grada Kragujevca sprovodila projekat podrške razvoju Udruženja pčelara iz Kragujevca. Formulisan je predlog metodologije za unapređenje rada udruženja i započinjanje procesa formiranja brenda proizvođača meda sa teritorije Grada. Metodologija je predstavljena članovima udruženja, a tokom 2007. godine sprovedene su radionice iz 2 oblasti :

- Načini i prednosti udruživanja
- Stvaranje lanaca vrednosti

Rezultat radionica su preporuke za unapređenje rada postojećeg udruženja.

4. Internacionalizacija poslovanja

4.1 Stvaranje uslova za poslovno povezivanje preduzeća

Regionalna agencija je u toku 2007. god. u saradnji sa Švajcarskom organizacijom za promociju uvoza - SIPPO napravila izvozni direktorijum preduzeća sa izvoznim potencijalom sa teritorije Šumadije i Pomoravlja na dve vrste medija, kao CD-ROM i kao online internet directory. Cilj izrade ovakvog izvoznog direktorijuma je promocija, poslovno povezivanje i internacionalizacija poslovanja sa izvoznim potencijalom iz regiona.

U okviru izrade pomenutog direktorijuma sprovedene su sledeće aktivnosti:

- Selekcija preduzeća sa izvoznim potencijalom
- Informisanje preduzeća o inicijativi i distribucija poslovnih profila koje je bilo potrebno popuniti
- Prikupljanje potpunjenih poslovnih profila i fotografija proizvodnog programa
- Obrada i prebacivanje podataka u elektronsku formu
- Grupisanje preduzeća u homogenije grupe po proizvodnom programu
- Slanje podataka SIPPO organizaciji za umnožavanje i izradu online directory

Prikupljeno 100 poslovnih profila od preduzeća sa izvoznim potencijalom sa fotografijama proizvodnog programa. SIPPO partnerska organizacija je distribuirala CD-ROM verziju u tiražu od nekoliko stotina komada zainteresovanim klijentima za pronalaženje kooperanata na teritoriji Šumadije i Pomoravlja. Online directory je dostupan na internetu sa mogućnošću ažuriranja, odnosno dodavanja novih poslovnih profila preduzeća.

4.2 Podrška preduzećima u nastupima na novim tržištima

4.2.1 Poslovno povezivanje sa preduzećima iz Švajcarske

Na zahtev Švajcarske organizacije za promociju uvoza SIPPO, Regionalna agencija je organizovala sastanke sa preduzećima iz sektora obrade metala, u cilju identifikacije preduzeća sa teritorije Šumadije i Pomoravlja, koja bi bila angažovana u formi kooperanta ili podizvođači za preduzeća iz Švajcarke i Evropske unije.

Sprovedene su sledeće aktivnosti:

- Na osnovu kriterijuma dostavljenih od strane organizacije SIPPO, Regionalna agencija je izvršila selekciju preduzeća
- Od preduzeća izabranih od strane Regionalne agencije su prikupljeni popunjeni poslovni profili sa traženim podacima, koji su prosleđeni organizaciji SIPPO
- Na osnovu dostavljenih poslovnih profila SIPPO je za obilazak izabrao 4 preduzeća
- Regionalna agencija je zakazala sastanke sa odabranim preduzećima i posredovala u samim pregovorima

Organizovani i održani sastanci između predstavnika SIPPO organizacije i predstavnika 4 preduzeća iz sektora obrade metala:

- Sloga d.o.o.
- Mašing d.o.o.
- Milanović inženjering d.o.o.
- SZR Gornja Jasenica

Predstavnici SIPPO organizacije su preneli utiske svojim klijentima i postoji mogućnost ostvarenja saradnje tokom 2008. godine.

4.2.2 Poslovno povezivanje sa preduzećima iz Norveške

Na zahtev predstavnika Norveškog programa BIP, Regionalna Agencija je organizovala sastanke sa preduzećima iz sektora obrade metala, u cilju identifikacije preduzeća sa teritorije Grada Kragujevca, koja bi bila angažovana u formi kooperanta ili podizvođača za Norvešku kompaniju ABB.

Sprovedene su sledeće aktivnosti:

- Na osnovu kriterijuma dostavljenih od strane kompanije ABB, Regionalna agencija je izvršila selekciju preduzeća.
- Od preduzeća izabranih od strane Regionalne agencije su prikupljeni popunjeni poslovni profili sa traženim podacima, koji su prosleđeni predstavnicima BIP programa .
- Na osnovu dostavljenih poslovnih profila predstavnik BIP programa je za obilazak izabrao 4 preduzeća
- Regionalna agencija je zakazala sastanke sa odabranim preduzećima i posredovala u samim pregovorima.

Organizovani i održani sastanci između predstavnika SIPPO organizacije i predstavnika 4 preduzeća iz sektora obrade metala :

- Sloga d.o.o.
- Metal sistemi d.o.o.
- Orion d.o.o.
- Elvod a.d.

5. Promocija i razvoj preduzetništva

5.1 Podrška početnicima

5.1.1 Krediti za početnike

25.07.2007. god. objavljen je konkurs za start-up kredite od strane Fonda za razvoj Republike Srbije, koordiniran od strane Ministarstva za ekonomiju i regionalni razvoj. Konkurs je bio otvoren do 15.09.2007.

Proces prikupljanja kreditne dokumentacije i prve procena rizika su bili decentralizovani, i sprovedeni od strane Regionalnih agencija i centara u Srbiji, i to:

- Promovisanja kreditne liniju na teritoriji koju pokrivaju,
- Pruženja informacija o uslovima kredita i potrebnoj dokumentaciji,
- Distribucije formulara
- Prijem i provera ispravnosti i kompletnosti kreditne dokumentacije,
- Isporuka kompletne i ispravne kreditne dokumentacije Republičkoj agenciji.

Tokom trajanja konkursa u regionalnoj Agenciji za ekonomski razvoj Šumadije i Pomoravlja evidentirano je 294 upita, Fondu za razvoj je predato je 89 kreditnih zahteva od čega je odobreno 44 zahteva. Ukupna tražena suma je 109.575.119,18 din

U tabeli br.4 je prikazana statistička analiza predatih zahteva:

Prema obliku registracije	preduzetnik	d.o.o.	
	68	21	
Prema sektoru delatnosti	usluge	zantstvo	proizvodnja
	49	18	31
Prema polu	muški	ženski	
	57	32	
Prema starosti	do 25 god	od 25 do 40 god	preko 40 god
	34	43	14

Tabela 4 – Statistička analiza predatih zahteva

U tabeli br.5 je predstavljena teritorijalna podela pristiglih zahteva:

Šumadijski okrug		Pomoravski okrug		Ostalo	
	Predato		Predato		Predato
Kragujevac	40	Ćuprija	2	Gornji Milanovac	1
Arandjelovac	7	Despotovac	2	Kraljevo	1
Batočina	1	Jagodina	4	Kruševac	1
Knić	3	Paraćin	14	Mladenovac	1
Rača	3	Rekovac	2	Novi Pazar	1
Topola	2			Smederevska Palanka	1
				Tutin	2
				Velika Plana	1
Ukupno	56	Ukupno	24	Ukupno	9
Ukupno					89

Tabela 5 – Teritorijalna podela pristiglih zahteva

U tabeli br.6 je prikazana statistička analiza odobrenih zahteva:

Prema obliku registracije	preduzetnik	d.o.o.	
	35	11	
Prema sektoru delatnosti	usluge	zantstvo	proizvodnja
	19	13	14
Prema polu	muški	ženski	
	31	15	
Prema starosti	do 25 god	od 25 do 40 god	preko 40 god
	6	23	17

Tabela 6 – Statistička analiza odobrenih zahteva

U tabeli br.7 je predstavljena teritorijalna podela odobrenih zahteva:

Šumadijski okrug		Pomoravski okrug		Ostalo	
	Odobreno		Odobreno		Odobreno
Kragujevac	20	Ćuprija	0	Gornji Milanovac	1
Arandjelovac	3	Despotovac	2	Kraljevo	1
Batočina	1	Jagodina	0	Kruševac	
Knić	3	Paraćin	6	Mladenovac	1
Rača	3	Rekovac	1	Novi Pazar	1
Topola	1			Smederevska Palanka	1
				Tutin	
				Velika Plana	
Ukupno		Ukupno		Ukupno	
Ukupno					46

Tabela 7 – Teritorijalna podela odobrenih zahteva

5.1.2 Takmičenje za najbolju poslovnu ideju

U saradnji sa norveškom organizacijom BIP, u toku 2007 godine organizovana su takmičenja za najbolju poslovnu ideju u opštinama Rekovac i Knić.

5.1.2.1 Rekovac

Organizacija treninga na temu biznis planiranja i takmičenja za Najbolju biznis ideju tekla je u tri faze:

Pripremna faza

U okviru prve faze ostvareno je partnersvo između Regionalne agencije sa Opštinom Despotovac i Nacionalnom službom za zapošljavanje filijala Despotovac kao dve ključne institucije za realizaciju ovog programa .

- Ideja o treningu na temu biznis planiranja i takmičenja za najbolju biznis ideju je prezentovana,
- Ključne lokalne institucije su prihvatile ideju i obaveze oko lokalne logistike,
- Dogovorene su promocije aktivnosti i definisan je aplikacioni formular.

Prijave

Zainteresovani polaznici su prijavne formulare uzimali u Opštini Rekovac. Opština Rekovac je 21 popunjenih formulara dostavila Regionalnoj agenciji. U procesu selekcije regionalne agencije učešće 15 polaznika je odobreno, ali je samo 11 polaznika učestvovalo na treningu. Trening je održan u Rekovcu od 10-13.04.2007. Prosečna ocena treninga je bila 5.68/6 i većina komentara se odnosila da takve treninge treba organizovati što češće.

Po navršenom zadnjem danu treninga polaznicu su imali 5 dana da pripreme svoje biznis ideje koristeći odgovarajuće formulare. Popunjeni formulari su prosleđeni agenciji, a od agencije komisiji.

Takmičenje za najbolju poslovnu ideju

Takmičenje za najbolju biznis ideju je održano 21.04.2007. u Rekovcu. 10 kandidata je prezentovalo svoje poslovne ideje. Ocenjivanje je vršeno na osnovu liste koja je unapred pripremljena.

Sledeće tri biznis ideje su bile nagrađene:

- Vladan Todorović –Osnivanje mobilne službe za popravku poljoprivrednih mašina.
- Dejan Simić- Ruralni turizam u okolini Rekovca
- Dušan milosavljić- Proizvodnja raznih vrsta sireva

5.1.2.2 Despotovac

Organizacija treninga na temu biznis planiranja i takmičenja za Najbolju biznis ideju tekla je u tri faze:

Pripremna faza

U okviru prve faze ostvareno je partnersvo između Regionalne agencije sa Opštinom Despotovac i Nacionalnom službom za zapošljavanje filijala Despotovac kao dve ključne institucije za realizaciju ovog programa .

- Ideja o treningu na temu biznis planiranja i takmičenja za najbolju biznis ideju je prezentovana,
- Ključne lokalne institucije su prihvatile ideju i obaveze oko lokalne logistike,
- Dogovorene su promocije aktivnosti i definisan je aplikacioni formular.

Prijave

Zainteresovani polaznici su prijavne formulare uzimali u Opštini despotovac. Opština Despotovac je 10 popunjenih formulara dostavila Regionalnoj agenciji. U procesu selekcije regionalne agencije učešće svih 10 polaznika je odobreno, ali je samo 8 polaznika učestvovalo na treningu. Trening je održan u sali Gradske biblioteke od 24 - 27.11.2007.

Prosečna ocena treninga je bila 4.6/5 i većina komentara se odnosila da takve treninge treba organizovati što češće.

Po navršenom zadnjem danu treninga polaznicu su imali 5 dana da pripreme svoje biznis ideje koristeći odgovarajuće formulare. Popunjeni formulari su prosleđeni agenciji, a od agencije komisiji.

Takmičenje za najbolju poslovnu ideju

Takmičenje za najbolju biznis ideju je održano 3.12.2007. u Despotovcu. 7 kandidata je prezentovalo svoje poslovne ideje. Ocenjivanje je vršeno na osnovu liste koja je unapred pripremljena.

Sledeće tri biznis ideje su bile nagrađene:

- Stevan Stevanović – Instaliranje sistema za osmatranje zamućenosti i zagađenosti rečnih tokova, radi kontinuirane kontrole zagađenje od strane fabrika sa postrojenjima u blizini tokova.
- Bogdanović Ivica – Uzgoj jagoda u zatvorenom, sistemom vertikalnog uzgoja
- Dragan Obradović – Ruralni turizam u okolini Despotovca.

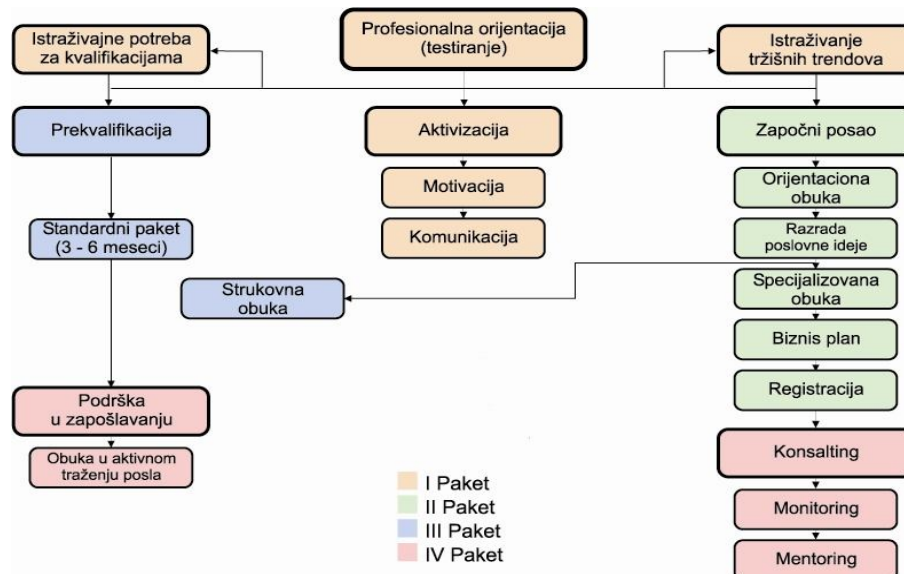

5.1.2 Profesionalna orijentacija za tehnološki višak radnika fabrike cementa Holcim Srbija a.d.

Regionalna Agencija za ekonomski razvoj Šumadije i Pomoravlja je korporaciji Holcim Srbija a.d. pružila uslugu izrade i sprovođenja programa profesionalne orijentacije za tehnološki višak radnika u fabrici cementa Veliki Popovac. Program su sporela odeljenja za razvoj MSP i razvoj ljudskih resursa.

Proces profesionalne orijentacije za tehnološki višak je baziran na nizu međusobno povezanih koraka, koji kroz više krugova selekcije kombinovanih sa opštim i specifičnim obukama i upoređenih sa aktuelnom situacijom u okruženju treba da dovedu do stvaranja uslova za nastavak radnog angažovanja radnika koji su proglašeni tehnološkim viškom u drugim oblastima privrede.

Predlog na grafikonu br.2, a opisan prema paketima usluga koje čine integralne celine.

Grafikon br. 2 – Program profesionalne orijentacije

Odeljenje za razvoj MSP je bilo sprovodilo opštu koordinaciju čitavog programa i direktnu implementaciju paketa 2 – Započni sopstveni posao.

Deo ciljne grupe koji je opredeljen za uslugu podrške u započinjanju sopstvenog posla je bio obuhvaćen sledećim aktivnostima koje su za cilj imale osposobljavanje za preduzetničku delatnost:

- Orijentaciona obuka
- Razrada poslovne ideje
- Specijalizovana obuka
- Izrada biznis plana
- Registracija novog privrednog entiteta

U paket 2 – Započni sopstveni posao je bilo uključeno 20 polaznika, kojima je pružena kompletna pripadajuća usluga. Sprovedena je orijentaciona obuka, razrađeno je 20 poslovnih ideja, održano 20 konsultacija za izradu biznis planova i registraciju novog privrednog subjekta i izrađeno 20 biznis planova. U toku realizacije paketa registrovano je 1 novo preduzeće.

5.2 Isporuca standardnog seta usluga

Odeljenje za razvoj MSP je u toku 2007.god. nastavilo isporuku standardnog seta usluga , ako što je predstavljeno u tabeli br.8.

Klijenti	Broj	Vrsta usluge		
		Informacije - Donatorski programi	Registracija preduzeća	Krediti
Fzička lica	323	202	63	58
		Informacije o kreditima	Izrada biznis plana	Ostali programi
Preduzetnici	149	92	16	41
UKUPNO	572			

Tabela br. 8 – Isporuca standardnog seta usluga

5.3 Razvoj novih usluga

U okviru realizacije ugovora sa Republičkom agencijom za razvoj MSPP, Regionalna agencija pruža usluge mentoringa poslovanja preduzeća koja ima cilj da unapredi poslovanje klijenta kroz višefaznu podšku:

- Identifikacija problema i formulisanje dijagnoze
- Izrada plana aktivnosti koji se odnosi na moguće oblike intervencije
- Izrada akcionog plana u direktnoj saradnji sa klijentom, pri čemu se vrši odabir prioriternih akcija
- Implementacija akcionog plana
- Praćenje i ocena uspešnosti implementacije

Rezultati procesa mentoringa u 2007. godini su predstavljeni u tabeli br. 9:

1. Art Milojević	SZR	Osnovna delatnost radnje je izrada suvenira i ikona od drveta	<ul style="list-style-type: none">- Urađen katalog u tiražu od 300 primeraka, koji treba da unapredi promotivni aspekt poslovanja radnje.- Uspostavljen kontakt sa pojedinim radnjama iz regiona koje poseduju kompatibilan proizvodni program. Uspostavljeni kontakti sa udruženjima u dijaspori, koji čine veliki potencijal za plasman ovakve vrste proizvoda.
2. ATEST	Agencija	Agencija za elektroispitivanja i inženjering	<ul style="list-style-type: none">- Pružene informacije o kreditnim linijama koje stoje na raspolaganju za finansiranje otpočinjanja nove delatnosti izvođenja radova vezanih za elektroinstalacije.- Pruženi kontakti investitora, kojima se mogu slati ponude za izvođenje radova.- Izbor kvalitetnih kadrova koji će moći da odgovore postavljenim zahtevima
3. Agronikolić	SZR	Prerada mesa	<ul style="list-style-type: none">- Ukazivanje na osnovne slabosti u dosadašnjem poslovanju.- Izrada studije u cilju određivanja budućeg pravca razvoja.- Davanje konkursne dokumentacije o kreditima Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva u cilju obnove sirovinске baze
4. Silvester	Agencija	Knjigovodstvena agencija	<ul style="list-style-type: none">- Obaveštavanje klijenta o aktuelnim programima za finansiranje putem kojih bi mogli da smanje trenutne operativne troškove.- Veća poslovna informisanost o programima koja će imati potencijalne koristi i za samog klijenta kao i za njegove klijente
5. Sigraf	SZR	Proizvodnja kartonske ambalaže	<ul style="list-style-type: none">- Isporuka 20 relevantnih kontakata klijentu, za koje je procenjeno da će imati interes za saradnju sa klijentom.- Organizacija 2 sastanka sa firmama koje se bave istom delatnošću i kojima je potreban podizvođač u trenutnim apsolutne iskorišćenosti kapaciteta.- Priprema za program «Zaposli bar još jednog» preko NSZ
6. IDS Security	SZR	Pružanje usluga instalacije i održavanja postprodajnog servisa sistema tehničkog obezbeđenja	<ul style="list-style-type: none">- Preduzetniku su pružena specifična znanja koja će mu pomoći da realizuje buduće planove koji su vezani za nabavku nove opreme i širenje baze klijenata.- Pored toga kada se budu stekli uslovi biće pružena stručna pomoć i podrška u pripremi dokumentacije i izradi poslovnog plana za apliciranje za sredstva kod Fonda za razvoj.

7. Be happy	SZR	Frizerski salon	<ul style="list-style-type: none"> - Pružena podrška u nalaženju novih izvora finansiranja za povećanje kapaciteta, prostornog karaktera i opreme. - Podrška u proširenju ljudskih resursa kroz programe dopunskog zapošljavanja, uz finansijsku podršku NSZ.
8. Marmil line	SZR	Uređenje enterijera	<ul style="list-style-type: none"> - Preduzetniku su pružena specifična znanja koja će mu pomoći da realizuje buduće planove koji su vezani za nabavku nove opreme i širenje obima poslovanja. - Pružena stručna pomoć i podrška u pripremi dokumentacije i izradi poslovnog plana za apliciranje za sredstva kod Fonda za razvoj.
9. SID	SZR	Proizvodnja pečuraka	-
10. Minja dekor	SZR	Proizvodnja rublja	<ul style="list-style-type: none"> - Pružena specifična znanja iz poslovnih komunikacija - Urađen predlog organizacione strukture - Urađen promocioni plan
11. Branka	SZR	Trgovina odevnim predmetima, uslužno šivenje	<ul style="list-style-type: none"> - Pružene informacije i obrasci za konkurisanje za kredit Fonda za razvoj - Asistencija NSZ pri selekciji kadrova
12. Kontra Borka	SZR	Proizvodnja kora od heljde	<ul style="list-style-type: none"> - Pružene informacije i obrasci za konkurisanje za kredit Fonda za razvoj i podrška pri izradi biznis plana - Trening na temu marketing
13. Lukić Auto	AMR	Auto servis	<ul style="list-style-type: none"> - Pružene informacije i obrasci za konkurisanje za kredit Fonda za razvoj, kao i podrška prilikom izrade biznis plana - Asistencija NSZ pri selekciji kadrova
14. MINI	SZR	Pekara	<ul style="list-style-type: none"> - Pružena podrška u nalaženju novih izvora finansiranja za povećanje kapaciteta, prostornog karaktera i opreme. - Podrška u proširenju ljudskih resursa kroz programe dopunskog zapošljavanja, uz finansijsku podršku NSZ.
15. Astor gold	ZUR	Sečenje zlatotisak folija	<ul style="list-style-type: none"> - Pružen spisak firmi koje se bave štamparskom delatnošću. - Obuka iz osnova rada na računaru - Obuka na temu menadžerskih veština
16 S Agencija	Agencija	Agencija za marketing	<ul style="list-style-type: none"> - Pružene informacije i obrasci za konkurisanje za kredit Fonda za razvoj, kao i podrška prilikom izrade biznis plana - Obuka na temu direktnog marketinga
17. Despot	SZR	Servis za pranje tepiha	<ul style="list-style-type: none"> - Izrada promociionog plana - Asistencija pri izradi razvojnog plana

Tabela br.9 – Rezultati procesa mentoringa u 2007.god.

5.4 Promocija mehanizama podrške sektoru MSP

Regionalna agencija za ekonomski razvoj Šumadije i Pomoravlja je u partnerstvu sa Gradom Kragujevcem nastupila na 6. Međunarodnom sajmu preduzetništva „Biznis baza” u Beogradu u periodu od 28.11. do 30.11.2007. godine. Organizovan je nastup na zajedničkom štandu od 85 m² pod nazivom „Kragujevac – grad preduzetništva i inovacija”.

Sledeće izložbene celine su predstavljene na zajedničkom štandu:

- Mere finansijske podrške početnicima u biznisu – program samozapošljavanja Grada Kragujevca, izložbena postavka preduzetnika koji su započeli sopstveni biznis uz direktnu finansijsku podršku Grada – organizovan grupni nastup 8 preduzetnika
- Regionalni garancijski fond – promocija finansijskog mehanizma za podršku porastu investiranja u MSP sektor kroz smanjivanje rizika bankarskih plasmana
- Promocija inovativnih delatnosti u kontekstu razvoja Biznis inovativnog centra – izložbena postavka preduzeća iz sfere IT sektora - organizovan grupni nastup 3 preduzeća
- Klasterizacija kao jedan od osnovnih alata za razvoj MSP sektora kroz udruživanje – predstavljanje klastera proizvođača nameštaja i proizvođača cveća

Regionalna Agencija je pružila kompletnu uslugu u organizaciji i zastupanju na sajmu, što podrazumeva:

- Prikupljanje i transport izložbenih eksponata
- Aranžiranje štanda
- Zastupanje tokom čitavog trajanja sajma
- Administrativne odnose sa Beogradskim sajmom

Tokom trajanja sajma organizovano je predstavljanje dva izlagača iz oblasti inovativnih delatnosti na Međunarodnoj IT konferenciji posvećenoj korišćenju informacionih tehnologija u sektoru MSP.

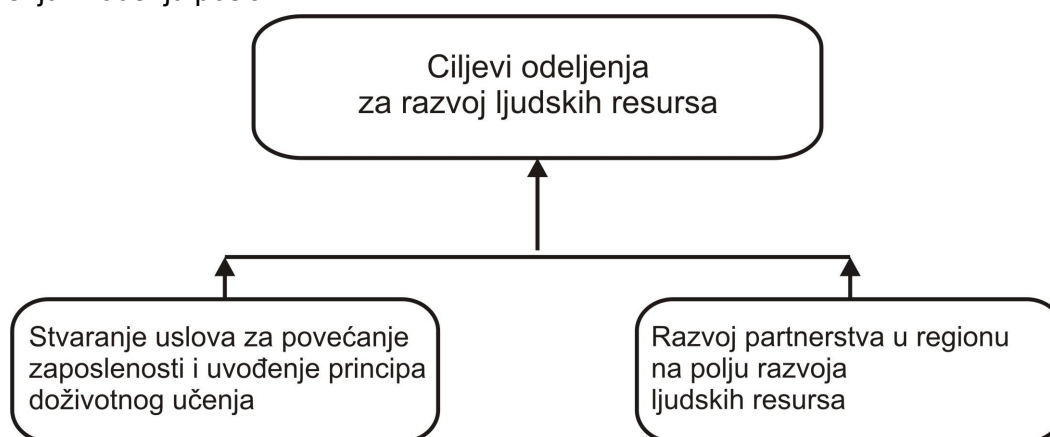
Regionalna Agencija za ekonomski razvoj Šumadije i Pomoravlja je nagrađena diplomom za uspešno organizovan grupni nastup.

ODELJENJE ZA RAZVOJ LJUDSKIH RESURSA

Uvod

Aktivnosti Odeljenja za razvoj ljudskih resursa su usmerene ka specifičnim grupama klijenata (nezaposlenima, višku zaposlenih, potencijalnim preduzetnicima, postojećim preduzenicima, itd) sa namerom da u potpunosti zadovolje njihove potrebe za novim znanjima i veštinama. Zato Regionalna agencija kroz odeljenje za razvoj ljudskih resursa nastoji da pridobije poverenje klijenata kvalitetom obuka kako bi promenila svest ljudi i ukazala im na značaj nefinansijske podrške (dodatnog obrazovanja) koje može da im bude od velike pomoći u traženju i vođenju posla.

Grafikon br. 3 – Pregled ciljeva Odeljenja za razvoj ljudskih resursa

Opis rezultata i aktivnosti

1. Stvaranje uslova za povećanje zaposlenosti i uvođenje principa doživotnog učenja

1.1. Stvaranje institucionalnog okvira radi podsticanja zapošljavanja

U toku 2007. godine Regionalna agencija za ekonomski razvoj Šumadije i Pomoravlja, je pokrenula WEB portal: www.pronadjiposao.net, sa čijom idejom se krenulo još u 2006. godini. Putem svakodnevne promocije ovog web portala i animiranjem poslodavaca daje se podrška stvaranju uslova za veću migraciju radne snage unutar Regiona, odnosno, pomoć nezaposlenim licima za nalaženje posla, kao i poslodavcima za odabir kadrova. Sam portal ima sledeće sekcije: Poslovi; Obuke; Stipendije; Saveti; Mali oglasi i Korisni linkovi.

1.2. Stvaranje uslova za uvođenje principa doživotnog učenja

1.2.1. Istraživanje potreba za obukom u Regionu

U skladu sa usvojenim integrativnim planom Šumadije i Pomoravlja, u kome se analiza potreba za obukama u privredi ističe kao neophodna, Regionalna agencija za ekonomski razvoj Šumadije i Pomoravlja je u periodu od 23.04. do 23.10.2007. godine realizovala istraživački projekat „Analiza potreba za veštinama u privredi, na teritoriji Zapadnog Balkana“.

Projekat je bio regionalnog karaktera i njegova implementacija je obuhvatala saradnju sa: Privrednom komorom regije Bijeljine i Institutom za evropske studije iz Podgorice. Na teritoriji Srbije bio je obuhvaćen region Šumadije i Pomoravlja, u Crnoj Gore region Podgorice i u Bosni i Hercegovini region Bijeljine.

Čitav projekat kofinansiran je sredstvima holandske nevladine organizacije SPARK.

Cilj istraživanja je bio da se definišu veštine koje zaposleni, po mišljenju poslodavca, pored stručnosti, treba da poseduju.

Dobijeni rezultati istraživanja su predstavljeni na Završnoj konferenciji koja je održana 20.11.2007 godine u Kragujevcu.

1.2.2. Razvijeni programi obuke u skladu sa potrebama opšteg razvoja regiona

U nameri da pruži podršku razvoju i implementaciji programa obuke, a na osnovu identifikovanih potreba u razvoju Regiona, u toku cele 2007. godine, Regionalna agencija za ekonomski razvoj Šumadije i Pomoravlja, je organizovala **47 obuka** koje je pohađalo ukupno **429 polaznika**.

Ciljna grupa	Broj polaznika
Potencijalni preduzetnici	110
Postojeći preduzetnici	158
Radnici proglašeni za tehnološki višak	58
Predstavnici opština u Regionu i privrednih komora	87
Ostali	16

Tabela br. 10: Pregled broja polaznika obuka po ciljnim grupama

Sledeća tabela daje pregled broja polaznika obuka po opštinama u regionu:

Opština	Broj polaznika
Kragujevac	310
Rekovac	11
Paraćin / Popovac	92
Jagodina	9
Despotovac	8

Tabela br. 11: Pregled broja polaznika obuka po opštinama

Poseban akcenat u radu Regionalne agencije za ekonomski razvoj Šumadije i Pomoravlja u 2007. godini, je bio na organizovanju i sprovođenju obuka i radionica koje su imale za cilj podizanje kompetencija i potencijala predstavnika i zaposlenih u Opštinama / lokalnim samoupravama u čitavom Regionu.

Struktura obuka i radionica za predstavnike / zaposlene u opštinama u regionu:

Naziv obuke	Ciljna grupa Opština	Broj polaznika
Monitoring i finansijski menadžment projekata po pravilima EU - radionica	Predstavnici opština u šumadijskom Okrugu	10
Teritorijalni marketing	Predstavnici opština iz čitavog Regiona	11
Energetska efikasnost - radionica	Predstavnici lokalnih samouprava iz Šumadijskog okruga	10
Javne nabavke - radionica	Korisnici sredstava pomoći Južnomoravske regije - opštine iz šumadijskog Okruga	12
Analiza potencijala za razvoj industrijskih zona i tehnoloških parkova u Šumadiji i Pomoravlju	Predstavnici opština u Regionu i privrednih komora	9
Razvoj i marketing industrijskih zona i tehnoloških parkova	Predstavnici opština u Regionu i privrednih komora	16
Povećanje kapaciteta lokalnih samouprava Pomoravskog okruga - novembar - I krug obuka	Predstavnici opština Pomoravskog regina	9
Povećanje kapaciteta lokalnih samouprava Pomoravskog okruga - decembar - II faza obuke	Predstavnici opština Pomoravskog regina	10

Tabela br. 12: Pregled broja polaznika obuka po opštinama

1.2.3 Implementacija programa obuke kroz realizaciju odredjenih projekata Regionalne agencije

1.2.3.1 Holcim AD

Na zahtev kompanije Holcim (Srbija) a.d., u periodu april - oktobar 2007. godine, Regionalna agencija je sproveda procese profesionalne orijentacije za tehnološki višak radnika ovog preduzeća. Ovakav proces profesionalne orijentacije je bio baziran na nizu međusobno povezanih koraka - paketa usluga, koji su trebali da dovedu do stvaranja uslova za nastavak radnog angažovanja radnika, koji su proglašeni tehnološkim viškom, u drugim oblastima privrede.

- PAKET 1 – Profesionalna orijentacija: testiranje, aktivizacija i analiza okruženja
- PAKET 2 – Započni sopstveni posao: Orijentaciona obuka, Razrada poslovne ideje, Specijalizovana obuka, Izrada biznis plana i Registracija novog privrednog entiteta
- PAKET 3 – Prekvalifikacija i strukovna obuka
- PAKET 4 – Dodatna podrška u razvoju biznisa i zapošljavanju
- PAKET 5 - Podrška razvoju lokalne sredine kroz formiranje centra za radnu i profesionalnu orijentaciju

Rezultati ovako realizovanih, medjusobno povezanih koraka, su bili sledeći:

U okviru Paketa 1 – Radna orijentacija, ukupno obuhvaćeno 58 radnika

Za Paket 2 – Započni sopstveni posao, opredelilo se 28 kandidata, tj. 48,27%. U cilju osposobljavanja za preduzetničku delatnost, ova ciljna grupa je prošla jednomesečnu obuku podeljenu u tri tematske celine nakon čega su sledile konsultacije sa ekspertima za izradu biznis plana i registracija novih privrednih entiteta.

Za PAKET 3 – Prekvalifikacija i strukovna obuka. Nakon završenog Paketa 1 u okviru procesa profesionalne orijentacije za tehnološki višak radnika preduzeća Holcim Srbija a.d. ukupan broj kandidata koji se opredelio za prekvalifikaciju je bio 16.

Raspodela kandidata je bila sledeća:

- Obuka iz knjigovodstva i računovodstva – 6 kandidata
- Sertifikat računovođe – 3 kandidata
- Sertifikat ovlašćenog računovođe – 2 kandidata
- Obuka o izvorima zagađenja vode i zemljišta – 1 kandidat
- Prekvalifikacija (stručni profil trgovac - III stepen) – 3 kandidata
- Obuka i polaganje ispita za vožnju C i E kategorija – 1 kandidat

1.2.3.2 Formiranje klastera proizvođača cveća na teritoriji opština Kragujevac i Rača

Kroz realizaciju saradnje sa američkom NVO ACIDI VOCA na USAID programu „Započni sopstveni biznis“, grupi od 10 proizvođača cveća su dodeljena sredstva, koja su iskorišćena za unapređivanje i registraciju već postojeće proizvodnje.

U okviru sistematičnog pristupa, podizanje nivoa znanja kroz edukacije se smatralo kao neophodan korak koji će korisnicima omogućiti da se uspešno pripreme za fazu rada samog klastera cveća, koja je sledila.

Edukacija preduzetnika iz ove ciljne grupe, je bila osmišljena i realizovana krajem 2007. godine, a na osnovu rezultata sprovedene analize potreba za obukama. Proizvodjači cveća su ocenili da im je najviše bilo potrebno da steknu nova znanja i veštine iz oblasti:

- Tehnika prodaje
- Tehnologija proizvodnje cveća

1.2.3.3 Formiranje inovativne mreže proizvođača nameštaja u Šumadiji i Pomoravlju

Tokom realizacije ovog projekta, u toku 2007. godine, a u u okviru Agencije je bio formiran uslužni centar za proizvođače nameštaja koji je pružao tehničku podršku članovima mreže i

organizovao stručne obuke. Uzimajući u obzir slabe tačke u poslovnom menadžmentu ove ciljane grupe osmišljeno je sprovedeno 4 trening modula u trajanju od ukupno 20 radnih dana:

- Organizacija biznisa – struktura, procesi i upravljanje promenama
- Od troškova i klasifikacione analize do administrativne kontrole
- Poslovno planiranje i međunarodni marketing
- Upravljanje inovacijama i transfer tehnologije

Takodje, u cilju podizanja kapaciteta izvoza, ovih proizvođača u sektoru MSP-a, razvijeni su i sprovedeni u periodu od maja do juna 2007. godine, u trajanju od 16 radnih dana, sledeći programi obuka:

- Upravljanje agentima i distributerima
- Izvozne procedure i dokumentacija
- Formiranje izvozne cene proizvoda
- Izvozni marketing plan
- Grupna izvozna promocija

Obuke je pohađalo 58 učesnika - zaposlenih i vlasnika u proizvodnji nameštaja.

1.2.4. Promocija koncepta doživotnog učenja

U cilju pružanja podrške u procesu podizanja svesti građana o potrebi permanentnog usavršavanja, kao i njegovog promovisanja, Regionalna agencija za ekonomski razvoj je u toku septembra meseca započela sa medijskom kampanjom, tj. radijskim reklamiranjem usluga koje pruža Odeljenje za razvoj ljudskih resursa. Akcenat je stavljen na obuke EBCL i ECDL – obuke koje omogućavaju sticanje međunarodno priznatih sertifikata. Radio reklame su išle na dve kragujevačke radio stanice: Radio Kragujevac i BIS radio, kao i u radio emisiji „Iz glave“. Njihovo emitovanje se nastavlja i u prvom kvartalu 2008. godine.

1.3. Podrška razvoju visokokonkurentnih i prilagodljivih ljudskih resursa

1.3.1 Ponuda novih obuka trening centra Agencije

U cilju podizanja poslovnih kompetencija radne snage na tržištu rada/ljudskih resursa, Regionalna agencija za ekonomski razvoj je u drugoj polovini 2007. godine uvela nove obuke u standardnu ponudu svog trening centra. Akcenat je bio na uvođenje Evropski licenciranih obuka kao što su Evropska dozvola za rad na računaru – ECDL-a i Međunarodna licenca poslovnih kompetencija EBCL-a.

Uvođenjem standardizovanih obuka namera je da se polaznicima/klijentima agencije, garantuje kvalitet sadržaja i znanja koji će dobiti na obuci, kao i krajnji dokument/sertifikat, koji je priznat van granica Srbije - međunarodni.

1.3.2 Unapređenje kvaliteta i nivoa usluga Agencije

U svrhu podizanja nivoa i kvaliteta usluga koje Regionalna agencija pruža svojim klijentima, početkom septembra 2007. godine, bio je postavljen poziv, za zainteresovane buduće spoljne saradnike, na site i portal Agencije.

Od pristiglih biografija zainteresovanih SP za rad sa agencijom, izvršen je odabir i obavljen razgovor sa njih 7. Četvoro kandidata je pokazalo i ispunilo očekivanja i moguće zahteve za saradnju u oblastima konsaltinga i treninga na sledeće teme: menadžment, preduzetništvo i portfolio menadžment za bankarske službenike (hartije od vrednosti, berza, BP), engleski jezik (poslovni engleski za bankare, osnovni engleski – za preživljavanje, poslovni engleski za hotelijerstvo i ugostiteljstvo, i engleski kao priprema za polaganje sertifikata pri British Councile, Veštine poslovnog menadžmenta) i nemački jezik (osnovni i poslovni nivo), standard kvaliteta ISO 9001 verzija 2000, kao i za primenu analitičkog metoda povećanja profitabilnosti u MSP.

2. Razvoj partnerstava u regionu na polju razvoja ljudskih resursa

2.1. Identifikovanje Regionalnih projekata u funkciji razvoja ljudskih resursa

U toku 2007. godine, u okviru Odeljenja za razvoj ljudskih resursa Regionalne agencije, identifikovana su i razvijena dva prioritetna projekta iz oblasti ljudskih resursa, čija realizacija bi bila u partnerstvu.

2.1.1 Projekat „Program direktne edukacije poljoprivrednih proizvođača i nosilaca ruralnog razvoja“

Prvi projekat je u okviru „Programa direktne edukacije poljoprivrednih proizvođača i nosilaca ruralnog razvoja“ koji finansira Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Republike Srbije, i njegova realizacija je počela 15.12.2007. godine (projekat traje 5 meseci). Poseban cilj projekta je pospešivanje razvoja poljoprivredne proizvodnje u opštinama Lapovo, Rača, Knić i Topola, u oblastima upravljanja farmom i tržišnog pristupa proizvodnji. Model implementacije sastoji se u sprovođenju edukacije kako bi poljoprivredni proizvođači stekli neophodna znanja u sledećim oblastima: PDV, knjigovodstvo i računovodstvo, izrada projekata i biznis planova sa planiranjem razvoja farme, procena opravdanosti investicija, planiranje korišćenja i upravljanje prirodnim resursima, udruživanje, pakovanje i marketing, zaštita geografskog porekla proizvoda, standardi u proizvodnji i prodaji.

Ciljna grupa kojoj je edukacija namenjena su registrovani i neregistrovani poljoprivredni proizvođači Šumadijskog okruga, koji žele da inoviraju u svoju proizvodnju, unaprede kvalitet i povećaju prinose, i tržišno se orijentišu.

Edukacija će biti sprovedena u 4 opštine Šumadijskog okruga: Lapovo, Rača, Knić i Topola za poljoprivrednike iz 10ak sela. Očekuje se da oko 60 poljoprivrednih proizvođača usvoji nova znanja iz navedenih oblasti.

2.1.2 Projekat „Podizanje poslovnih kompetencija ljudskih resursa Grada Kragujevca“

Drugi projekat je bio u okviru Konkursa za predaju projekata za Nacionalni investicioni plan Republike Srbije za 2008. godinu – Podizanje poslovnih kompetencija ljudskih resursa Grada Kragujevca.

Projekat je imao za cilj pospešivanje produktivnosti zaposlenih u sektoru malih i srednjih preduzeća kao i kapaciteta nezaposlenih na teritoriji Grada Kragujevca, u oblastima finansijskog poslovanja, rada na računaru, osnovnih znanja engleskog jezika, kao i veština poslovne komunikacije.

Projekat je predviđao da oko 30 zaposlenih u administrativnim sektorima malih i srednjih preduzeća i 30 nezaposlenih sa evidencije Nacionalne službe za zapošljavanje filijale u Kragujevcu (ukupno 60), usvoji nova znanja iz navedenih oblasti.

2.2. Integracija ugroženih grupa i jednak pristup za sve

2.2.1. Program Omladinskog preduzetništva

Povodom promovisanja rezultata programa Omladinskog preduzetništva – programa za uključivanje učenika srednjih škola u razvoj stvarnih kompanija, svake godine se organizuje zajednički nastup svih učesnika programa (učenika srednjih stručnih škola) na Sajmu omladinskog preduzetništva. 3.12.2007. godine, organizovan je Sajam Omladinskog preduzetništva u Kragujevcu.

Regionalna agencija za ekonomski razvoj Šumadije i Pomoravlja, je učestvovala u radu žirija za dodelu nagrada najboljim dječkim kompanijama i to u kategoriji najbolje multimedijalne prezentacije.

2.2.2. Podrška integrisanju ugroženih socijalnih grupa u okruženje

U cilju pružanja podrške integrisanju ugroženih socijalnih grupa u okruženje, u saradnji sa NVO Alternativni krug i Nacionalnom službom za zapošljavanje – filijala u Kragujevcu, Regionalna agencija za ekonomski razvoj je u martu mesecu realizovala dve obuke za žene - korisnice programa „Sigurne kuće“ u Kragujevcu. Teme su se odnosile na pružanje osnovnih informacija u cilju sticanja znanja i veština u procesu aktivnog traženja posla i poslovne komunikacije.

ODELJENJE ZA RAZVOJ TERITORIJE

Uvod

Tokom 2007. godine odeljenje za razvoj teritorije je bilo aktivno na više polja koja su od suštinskog značaja za razvoj regiona Šumadije i Pomoravlja. Pre svega, treba napomenuti aktivno angažovanje REDASP i odeljenja za razvoj teritorije u oblasti teritorijalnog marketinga regije, dok svojevrsan doprinos prostornom planiranju predstavlja realizacija projekta razvijanja industrijskih zona regiona. Uobičajene aktivnosti vezane za razvoj opština, koje su se realizovale i tokom 2006. godine, poput upravljanja razvojnim fondom Južnomoravske regije, nastavljene su i u 2007. godini.

Inovativni pristup rešavanju problema regionalnog razvoja inicirao je formiranje novog odeljenja koje funkcioniše pod okriljem odeljenja za razvoj teritorije. Reč je o odeljenju koje se bavi razvojem projekata, a čiji je zadatak saradnja sa lokalnim samoupravama u regiji na osmišljavanju i dizajniranju projekata u skladu sa raspoloživim domaćim i stranim izvorima finansiranja. U saradnji sa InDoc centrom regionalne agencije, ovo odeljenje je posebno bilo aktivno na polju prikupljanja informacija o raspoloživim izvorima finansiranja, kao i prezentaciji ovih informacija lokalnim samoupravama.

Odeljenje za razvoj projekata je u 2007. godini kreiralo nekoliko projektnih ideja u kojima je REDASP vodeći partner, a takođe je pružalo konsalting usluge oko razvoja projekata organizacijama iz javnog i privatnog sektora.

Važan doprinos regionalnom razvoju predstavlja i podizanje apsorpcionih kapaciteta opština kroz realizaciju obuka sa raznovrsnim tematskim sadržajem i polaznicima iz različitih interesnih grupa.

Odeljenje za razvoj teritorije je i tokom 2007. godini nastavilo saradnju kako sa drugim odeljenjima REDASP, gde pre svega treba istaći INDOC centar, tako i sa spoljnim partnerima poput kancelarija za lokalni ekonomski razvoj u opštinskim upravama, ali i drugim institucijama iz javnog, privatnog i NVO sektora.

Takođe treba istaći i saradnju REDASP, tj. odeljenja za razvoj teritorije sa donatorskim institucijama poput UNDP, i stranih partnera kao što su Južnomoravska i Hradec Kralove regija u Češkoj Republici.

Opis rezultata i aktivnosti

1. Ravnomeran prostorni razvoj kao podrška ekonomskom razvoju regiona

1.1 Unapređenje prostornog planiranja na lokalnom i Regionalnom nivou

1.1.1 Realizacija projekta „Mapiranje potencijala teritorije Šumadije i Pomoravlja za osnivanje industrijskih zona, tehnoloških i industrijskih parkova”

Projekat analiza potencijala za razvoj industrijskih zona u Šumadiji i Pomoravlju je projekat koji je u toku i sprovodi se u partnerstvu sa svim opštinama Šumadije i Pomoravlja. Projekat ima za cilj da izvrši urbanističko-prostornu analizu postojećih opredeljenih zona, da sprovede ekonomsku i pravnu analizu, formira mapu resursa postojećih lokacija i da preporuke za razvoj postojećih i predlog za formiranje novih zona i tehnoloških parkova.

U toku 2007 godine sprovedene su sledeće aktivnosti:

- Sprovedena je anketa među lokalnim samoupravama sa ciljem dobijanja informacija o urbanističko planskom aspektu svake industrijske zone. Prikupljeno je ukupno 30 upitnika (u pojedinim opštinama definisan je veći broj industrijskih zona). Jedan od ključnih rezultata ankete je da većina lokalnih samouprava ne poseduje potrebnu plansku dokumentaciju i adekvatnu putnu i komunalnu infrastrukturu za realizaciju zona.
- Prikupljanje podataka i informacijama o planskoj dokumentaciji i postojećim podlogama. Lokalne samouprave su dostavljale postojeće planove kao i podloge i to pre svega u analognoj formi.
- Nabavka AUTOCAD softvera koji poslužio kao alat za obradu dokumenata
- Skeniranje i digitalizacija podloga
- Sprovođenje ekonomske analize sa ciljem definisanja osnovnih ekonomskih parametara koji karakterišu kako region tako i pojedinačne lokalne samouprave
- Sprovođenje pravne analize u cilju definisanja postojeće regulative na nacionalnom nivou koja stimuliše razvoj zona ali takođe i postojeće beneficije koje nude lokalne samouprave
- Sprovođenje ankete među MSP sektorom u cilju definisanja stanja, potreba i očekivanja preduzetnika spram postojećih i buduće formiranih industrijskih zona.
- Sprovođenje ankete među lokalnim samoupravama o za njih najvažnijim temama u oblasti industrijskih zona. Zahtevane teme se tiču marketinga i upravljanja industrijskim zonama kao i metodama privlačenja SDI.
- U periodu od 8-10. oktobra organizovan je seminar kome su prisustvovalo 8 predstavnika lokalnih samouprava kao i predstavnike Regionalne privredne komore. Predavač na seminaru je bio gđin. Tomas Kubala ekspert za privlačenje SDI u Češkoj republici. Teme na seminaru su bile: metode privlačenja SDI, formiranje jedinstvenih šaltera i marketing industrijskih zona
- U periodu od 19-21. novembra u prostorijama Regionalne agencije održan je drugi deo seminara iz oblasti razvoja industrijskih zona i tehnoloških parkova u Šumadiji i Pomoravlju. Seminaru su prisustvovali predstavnici opština Šumadije i Pomoravlja kao Regionalne privredne komore. Predavač gđin Jan Hladik , ekspert za regeneraciju brownfield lokacija u Južno-moravskoj regiji Češke Republike, zaposlen Regionalnoj razvojnoj agenciji u Brnu, prisutnima je održao niz prezentacija i studija slučaja o načinima investicionog oživljavanja brownfield lokacija.

Završetak projekta se očekuje u 2008. godini.

2. Podrška razvoju lokalne infrastrukture

2.1 Identifikacija lokalnih problema i potreba u razvoju lokalne infrastrukture

2.1.1 Učestvovanje u realizaciji MIASP programa

MIASP je program podrške opštinama i javnim preduzećima u procesu razvoja komunalne infrastrukture, podržan od strane Evropske unije preko EAR-a. Tokom 2007. godine MIASP je pokrenuo akciju mapiranja infrastrukturnih problema kroz izradu jedinstvene baze podataka „SLAP Sistem“. Kroz popunjavanje upitnika koji su prosleđivani lokalnim samoupravama vršeno je bodovanje infrastrukturnih projekata i na taj način je stvarana lista „najkompletnijih projekata“ to jest projekata spremnih za realizaciju.

REDASP je imala ulogu lokalnog koordinatora pa je tako 13. marta 2007. godine u prostorijama Regiionalne agencije, organizovana prezentacija programa za predstavnike svih lokalnih samouprava u regionu Šumadije i Pomoravlja. Takođe Regionalna agencija je imala aktivno učešće kroz savetodavnu podršku u popunjavanju upitnika kao i sakupljanju podataka za potrebe baze podataka.

U periodu april - maj 2007. godine Regionalna agencija je samostalno vršila prezentaciju MIASP programa u opštinama Despotovac, Knić, Lapovo, Rača, i Arandjelovac.

Projekti koji su imali više od 50 bodova su:

- Izgradnja primarnog vodovodnog sistema Despotovac
- Sanacija i rekonstrukcija postojeće vodovodne mreže – Jagodina
- Rekonstrukcija cevovoda od izvorišta „Sveta Petka“ – Paraćin
- Izgradnja fekalne kanalizacije „Kriva Bara“ – Topola
- Regionalne deponije – Jagodina i Kragujevac
- Izgradnja rezervoara pitke vode – Jagodina
- Dovršetak sistema izgradnje sistema za prečišćavanje voda – Jagodina
- Proširenje sistema za preradu vode – Jagodina

Osnovna zamerka predloženim projektima je nepripremljenost prateće dokumentacije kao i niska ekonomska isplativost (visoki investicioni troškovi per capita).

3. Razvoj regiona kao turistički atraktivne teritorije

3.1 Promocija turističkog proizvoda Šumadije i Pomoravlja

3.1.1 Izrada Turističke mape Šumadije i Pomoravlja

Regionalna agencija za ekonomski razvoj Šumadije i Pomoravlja u saradnji sa turističkim organizacijama iz regiona, je izradila turističku mapu Šumadije i Pomoravlja. Mapa je urađena na formatu B2 u punom koloru. Prednja strana ovog jedinstvenog izdanja sadrži geografsku kartu Šumadije i Pomoravlja sa ucrtanih preko 60 atraktivnih turističkih lokacija iz grupa kao što su: kulturno istorijsko mesto, pećina, manastir, banja, spomen park, izletišta. Druga strana sadrži kratak opis ovih lokacija, kao i pregled najvažnijih turističkih manifestacija iz svih opština Šumadije i Pomoravlja. Turistička mapa Šumadije i Pomoravlja odšampana je u srpskoj i engleskoj verziji u ukupnom tiražu od 5000 komada.

Izradom mape Regionalna agencija ima za cilj promovisanje jedinstvenih turističkih potencijala i kulturne baštine regiona Šumadije i Pomoravlja. Mapa je urađena u partnerstvu sa turističkim organizacijama Šumadije i Pomoravlja i besplatno podeljena lokalnim samoupravama u regionu. Mapa je dostupna na web stranama Regionalne agencije.

4. Teritorijalni marketing

4.1 Brendiranje teritorije kao atraktivne turističke i investicione destinacije

4.1.1 Realizacija IMPACT projekta

Projekat IMPACT je realizovan tokom čitave 2007. godine. Reč je o projektu finasiranom od strane regije Toskana uz tehničku podršku italijanske NVO UCODEP. Projekat uključuje međunarodno partnerstvo (Srbija, Bosna i Hercegovina i Albanija) sa ciljem uvođenja metodologije radi promovisanja lokalnih teritorija u cilju privlačenja stranih investicija i posetilaca. Lokalni partneri su bili Grad Kragujevac, Regionalna privredna komora i Univerzitet u Kragujevcu.

U okviru projekta su sprovedene sledeće aktivnosti:

- 3. aprila 2007. godine održana je konferencija o teritorijalnom marketingu pod nazivom „Brendiranje i rebranding Šumadije i Pomoravlja“ na kojoj su učestvovali predstavnici javnog privatnog i civilnog sektora iz regiona Šumadije i Pomoravlja. Konferencija je ukazala na ključne probleme, potencijali kao i modele brendiranja teritorije Šumadije i Pomoravlja. Akcenat konferencije je stavljen na komercijalne brendove koji postoje na teritoriji Šumadije i Pomoravlja, a prepoznatljivi su na nacionalnom i međunarodnom nivou, poput: Metalke Majur, Vinarije Aleksandrović, Zastave Automobili, i Flores „Žuta osa“.
- 3. aprila 2007. godine održana je konferencija o teritorijalnom marketingu pod nazivom „Brendiranje i rebranding Šumadije i Pomoravlja“ na kojoj su učestvovali predstavnici javnog privatnog i civilnog sektora iz regiona Šumadije i Pomoravlja. Konferencija je ukazala na ključne probleme, potencijali kao i modele brendiranja teritorije Šumadije i Pomoravlja. Akcenat konferencije je stavljen na komercijalne brendove koji postoje na teritoriji Šumadije i Pomoravlja, a prepoznatljivi su na nacionalnom i međunarodnom nivou, poput: Metalke Majur, Vinarije Aleksandrović, Zastave Automobili, i Flores „Žuta osa“.
- Od 21 – 24. maja u Kragujevcu održana je obuka iz oblasti teritorijalnog marketinga i modela razvoja teritorije gde je predavač bio ekspert iz ove oblasti g-din Alesio Falorni. Obuci su prisustvovali partneri iz Beograda, Niša i Kragujevca kao i predstavnici lokalnih samouprava iz Batočine, Lapova i Paraćina – 11 učesnika. Kroz set predavanja, polaznici su usvojili praktična znanja iz metodologije promocije teritorije.
- U cilju jačanje veza međunarodnih partnera, a u cilju valorizacije komparativnih prednosti teritorija, urađen je socio-ekonomski profil grada Kragujevca, kao i analiza sektora proizvodnje nameštaja u Šumadiji i Pomoravlju. Analiza i profil su prosleđeni svim partnerima kako bi se upoznali sa potencijalima i snagama teritorija i tako stvorila mogućnost multilateralne saradnje.
- 1. oktobra 2007 godine u Kragujevcu je održana finalna konferencija na kojoj su učestvovali predstavnici svih partnerskih organizacija kao i visoki politički predstavnici okruga Empoleze Valdelsa. U radnom delu konferencije razmatran je Akcioni plan teritorijalnog marketinga svake od teritorija. Takođe, definisana je struktura zajedničkog web portala koji predstavlja interaktivno sredstvo promocije svih partnerskih teritorija.

4.1.2 Izrada filma REDASP „Korak za budućnost“

Povodom proslave petogodišnjice postojanja Regionalne agencije, snimljen je promotivni film „Korak za budućnost“ koji pre svega osvetljava region Šumadije i Pomoravlja sa aspekta kulturnih, ekonomskih i istorijskih vrednosti. Film je široko distribuiran sa ciljem podizanja svesti o atraktivnosti kako pojedinačnih opština tako i teritorije u celini.

5. Podrška daljem razvoju institucionalnih kapaciteta

5.1 Podrška radu lokalnim kancelarijama za ekonomski razvoj

U okviru realizacije ovog specifičnog cilja, odeljenje za razvoj teritorija je posebno bilo aktivno na pružanju konsalting podrške lokalnim samoupravama iz različitih oblasti lokalnog ekonomskog razvoja. Sve aktivnosti ovog tipa su realizovane poštujući princip strateškog pristupa problematici socio-ekonomskog razvoja regiona, uz jačanje partnerstva među svim zainteresovanim stranama u regiji.

5.1.1 Izrada projektnog zadatka za izradu intrenet portala lokalnih samouprava

Odeljenje za razvoj teritorije, u saradnji sa InDoc centrom, je izradilo projektni zadatak za izradu intrenet portala lokalnih samouprava u regiji koje nisu imale ovakav vid prezentacije opštine.

5.1.2 Radinioce na temu praćenja aktuelnih fondova

Tokom maja 2007. godine Regionalna agencija je održala po jednu radionicu pod naslovom „Metodologija prikupljanja informacija o raspoloživim fondovima“ u Kragujevcu 11.05, Zrenjaninu 18.05, i Leskovcu 25.05. Radionica je namenjena grantistima RSEDP programa, a cilj je podizanje njihovih kapaciteta za aktivno učešće u socio-ekonomskom razvoju regiona i podrška daljoj implementaciji projekata koji su već realizovani. Radionici u Kragujevcu je prisustvovalo 11 polaznika, u Zrenjaninu 10, a u Leskovcu 7.

Predavači su bili Ivan Vukadinović, rukovodilac odeljenja za razvoj opština i Aleksandar Jovanović, konsultant za razvoj projekata.

5.1.3 Radionica na temu energetske efikasnosti

Projekat „Prenos iskustava u primeni modernih tehnologija u zaštiti životne sredine uz korišćenje obnovljivih izvora energije i povećanje energetske efikasnosti u Šumadijskom okrugu i gradu Kragujevcu“ se realizovao u saradnji sa konsultantskim firmama Enviro iz Češke Republike, Dekonta iz Beograda i Republičkom agencijom za energetske efikasnost i Regionalne agencije.

Kroz angažovanje Regionalne agencije kao lokalnog partnera, izvršena je prezentacija rezultata prve faze projekta na radionici održanoj 15.06.2007. godine – Utvrđivanje potencijala za uštedu energije i mogućnosti korišćenja obnovljivih izvora energije u Šumadiji. Radionici je prisustvovalo 10 predstavnika lokalnih samouprava iz Šumadijskog okruga. Obavljena analiza je predstavlja osnovu za izrađivanje akcionog plana do kraja 2007. godine.

5.1.4 Radionica na temu javnih nabavki

U saradnji sa odeljenjem za javne nabavke grada Kragujevac, REDASP je implemntirala jednodnevnu obuku 11. avgusta 2007., čiji je cilj podizanje kapaciteta opštinskih uprava u Šumadijskom okrugu iz oblasti javnih nabavki. I ako je program obuke bio prvenstveno namenjen korisnicima sredstava pomoći Južnomoravske regije, tematika je od izuzetnog značaja i za implementaciju drugih projekata finansiranih iz domaćih ili stranih izvora. Obuci je prisustvovalo 12 polaznika iz redova LER kancelarija, opštinskih načelnika i odeljenja za javne nabavke.

5.1.5 Radionica na temu Monitoring i finansijski menadžment projekata po pravilima EU

Radionica „Monitoring i finansijski menadžment projekata po EU pravilima“, koja je održana 14. marta 2007. godine, je još jedna u nizu radionica koje je organizovala Regionalna agencija sa ciljem podizanja kapaciteta lokalnih samouprava radi efikasnije i efektivnije implementacije projekata, kofinansiranih pre svega od Južnomoravske regije, a zatim i od drugih donatora. U cilju što efektivnijeg uticaja radionice, pored dva predavača Regionalne agencije, aktivno su učestvovali i Enterprise plc konsultant RSEDP programa, kao i načelnici finasija opština Lapovo i Topola.

Učesnici radionice su bili predstavnici lokalnih samouprava, kao i menadžeri na projektima koje kofinansira JMK. Obuci je prisustvovalo 10 polaznika – zaposleni u kancelarijama LER-a i načelnici opštinskih odeljenja.

6. Upravljanje razvojnim fondom

6.1 Podrška razvojnim procesima finansiranjem projekata fondom Južnomoravske regije

Regionalna agencija je nastavila sa sprovođenjem Programa pomoći Južnomoravskog regiona u 2007. godini. Objavljena su dva kruga poziva i za svaki krug je pripremljena konkursna dokumentacija za sakupljanje predloga projekata za podnošenje Južnomoravskom regionu. Kako bi doprinela što kvalitetnijoj izradi predloga projekata Regionalna agencija je obavljala svakodnevne konsultacije sa predstavnicima lokalnih samouprava. Pored infrastrukturnih predloga projekata, Regionalna agencija je kao i do sada, insistirala da ostali predlozi projekata budu usklađeni sa strateškim dokumentom „Integrativnim planom društveno-ekonomskog razvoja Centralne Srbije (Šumadija i Pomoravlje) za period 2005-2008. godine“. Kao i prethodnih godina model za apliciranje je po pravilima EU (kratak opis predloga projekta, aplikacioni formular, budžet, logički okvir).

Sredstvima Južnomoravskog regiona raspolaže Regionalna agencija tako što ih lokalnim samoupravama za odobrene projekte distribuira u ratama:

- I rata 50% (odmah nakon potpisivanja ugovora sa Regionalnom agencijom)
- II rata 30% (po realizovanju aktivnosti za čiju realizaciju je isplaćena prva rata)
- III rata 20% (po završetku realizacije projekta i prihvatanja izrade konačnog obračuna).

Ukupna vrednost odobrenih projekata u 2007. godini iznosi 346.896 eura.

U okviru I kruga 2007. godine od predloženih 19 predloga projekata (videti Aneks), Južnomoravski region je odobrio realizaciju i finansiranje sledećih 7 projekata u ukupnom iznosu od 173.005 eura :

	Opština	Naziv projekta
1	Topola	Rekonstrukcija filter polja u Jarmenovcima - II faza
2	Arandjelovac	Izrada kanalizacione mreže
3	Rača	Unapređenje životne sredine opštine Rača uspostavljanjem pogona za reciklažu PET ambalaže

	Opština	Naziv projekta
4	Knić	Izrada projekta za put i fekalnu kanalizaciju u mini industrijskoj zoni u Kusovcu
5	Kragujevac	Završetak dela linije gasa na centralnom postrojenju za prečišćavanju otpadnih voda-sanacija gasnog motora
6	Lapovo	Izrada plana detaljne regulacije industrijske zone Lapovo –II faza
7	Okrug Šumadije	Stipendiranje talentovanih srednjoškolaca

Tabela br.13 – Pregled odobrenih projekata u okviru I kruga 2007. godine

U okviru II kruga 2007. godine od predloženih 20 predloga projekata (videti Aneks), Južnomoravski region je odobrio realizaciju sledećih 7 projekata u ukupnom iznosu od 173.891 eura:

	Opština	Naziv projekta
1	Topola	Rekonstrukcija postojeće vodovodne i izgradnja kanalizacione mreže u ulici Šumadijskih brigada u Topoli
2	Arandjelovac	Kontrola plodnosti zemljišta i primena rezultata u praksi
3	Rača	Podrška razvoju malog preduzetništva a jačanjem kapaciteta inkubator centra
4	Knić	Izrada projekta fekalne kanalizacije u Guberevcu
5	Batočina	Postavljanje rasvete i zaštitne ograde na školskim sportskim terenima u opštini Batočina
6	Lapovo	Rekonstrukcija i dogradnja objekta ustanove za decu predškolskog uzrasta «NAŠA MLADOST» iz Lapova
7	Kragujevac	Opremanje kabineta za agencijsko-hotelijsko poslovanje u TUŠ „Toza Dragović“

Tabela br.14 – Pregled odobrenih projekata u okviru I kruga 2007. godine

Odobreni projekti u 2007.godini su pretežno investicionog i tipa, i njihova realizacija treba da doprinese lokalnom ekonomskom razvoju, rešavanju aktuelnih problema, i poboljšanju uslova života stanovništva u Šumadiji.

U 2007. godini završeno je ukupno 14 projekata:

	Opština	Naziv projekta
1	Lapovo	Delimično povezivanje novih izvora sa sadašnjim akumulacionim bazenom u opštini Lapovo – vodosnabdevanje
2	Topola	Obnova postojećeg sistema za prečišćavanje otpadnih voda
3	Batočina	Izgradnja cevovoda za povezivanje izvorišta (selo Jasik) i sabirnog rezervoara sa magistralnim cevovodom moravskog sistema
4	Arandjelovac	Razvoj i realizacija novog načina nastave u obrazovanju-primena metoda obrazovanja Češke Republike
5	Rača	Unapređenje energetske efikasnosti lokalne infrastrukture adaptacijom zgrade srednje škole u Rači
6	Batočina	Rekonstrukcija sportske sale u osnovnoj školi „Sveti Sava“
7	Kragujevac	Otvaranje i opremanje zdravstvene ambulante u Desimirovcu
8	Topola	Rekonstrukcije izvorišta vode „Božurnja“

	Opština	Naziv projekta
9	Arandjelovac	Unaredjenje sistema zaštite životne sredine u opštini Arandjelovac – Uvođenje novih tehnologija u komunalni sistem
10	Lapovo	Izrada i revizija projekta izrade hidrogeotermalne bušotine (naučno – stručne studije) radi korišćenja hidrogeotermalne energije na teritoriji opštine Lapovo
11	Kragujevac	Osnovna informatička obuka za vaspitače u vrtićima Ustanove za decu „Nada Naumović“ u Kragujevcu
12	Arandjelovac	Unapređenje rada lokalne uprave opštine Arandjelovac uvođenjem savremenog informacionog sistema
13	Arandjelovac	Obuka lokalnih poljoprivrednika u primeni informacionih tehnologija i alata za upravljanje finansijama u poljoprivredi
14	Kragujevac	Razvoj botaničke bašte u Kragujevcu

Tabela br. 15 – Pregled projekata završelih tokom 2007. godine

Projekti koji su u implementaciji su sledeći:

	Opština	Naziv projekta
1	Knić	II krug 2005. godine Izgradnja II faze glavnog kolektora fekalne kanalizacije u naselju Knić
2	Lapovo	Izrada projektno - tehničke dokumentacije (prva faza) i početak izgradnje carinskog terminala (druga faza)
3	Knić	I krug 2006. godine Izrada Planova opšteg uređenja za naselja Gruža, Guberevac, Bare i Toponica
4	Topola	II krug 2006. godine Rekonstrukcija filter polja u Jarmenovcima
5	Rača	Instalacija postrojenja za prečišćavanje i aeraciju pijaće vode u Rači
6	Knić	Izgradnja fekalne kanalizacije u naselju Gruža I faza
7	Batočina	Formiranje stočarsko-veterinarskog centra i adaptacija postojeće stočne pijace sa registrovanim otkupnim mestom
8	Region Šumadije i Pomoravlja	Analiza potencijala za razvoj industrijskih zona i industrijskih i tehnoloških parkova, mogućnosti za stvaranje jedinstvenih šaltera za podršku privredi
9	Topola	I krug 2007. godine Rekonstrukcija filter polja u Jarmenovcima - II faza
10	Arandjelovac	Izrada kanalizacione mreže
11	Rača	Unapređenje životne sredine opštine Rača uspostavljanjem pogona za reciklažu PET ambalaže
12	Knić	Izrada projekta za put i fekalnu kanalizaciju u mini industrijskoj zoni u Kusovcu
13	Kragujevac	Završetak dela linije gasa na centralnom postrojenju za prečišćavanju otpadnih voda-sanacija gasnog motora
14	Lapovo	Izrada plana detaljne regulacije industrijske zone Lapovo –II faza

	Opština	Naziv projekta
15	Šumadijski okrug	Stipendiranje uspešnih srednjoškolaca u Šumadiji
16	Topola	II krug 2007. godine Rekonstrukcija postojeće vodovodne i izgradnja kanalizacione mreže u ulici Šumadijskih brigada u Topoli
17	Arandjelovac	Kontrola plodnosti zemljišta i primena rezultata u praksi
18	Rača	Podrška razvoju malog preduzetništva a jačanjem kapaciteta inkubator centra
19	Knić	Izrada projekta fekalne kanalizacije u Guberevcu
20	Batočina	Postavljanje rasvete i zaštitne ograde na školskim sportskim terenima u opštini Batočina
21	Lapovo	Rekonstrukcija i dogradnja objekta ustanove za decu predškolskog uzrasta «NAŠA MLADOST» iz Lapova
22	Kragujevac	Opremanje kabineta za agencijsko-hotelijersko poslovanje u TUŠ „Toza Dragović“

Tabela br. 16 – Pregled projekata u implementaciji

Uloga Regionalne agencije se ogledala i u:

- obavljanju mesečnog monitoringa
- konsultacijama prilikom izrade konačnog izveštaja
- sprovođenju radionica
- učestvovanju u procedurama javnih nabavki
- pripremi materijala za izradu brošura za Južnomoravski region

Obavljanje mesečnih monitoringa

U saradnji sa predstavnikom Informacione kancelarije JMK, obavljani su sastanci sa predstavnicima lokalnih samouprava povodom implementacije projekata. Mesečnim monitoring posetama bilo je obuhvaćeno svih 7 lokalnih samouprava u Šumadiji i tada su detaljno vođeni informativni razgovori sa projektnim timovima i predstavnicima lokalnih samouprava o implementaciji projekata, davani su saveti za prevazilaženje određenih problema, obavljani su izlasci na teren i rađena je fotodokumentacija. Monitoring posete opštinama imale su za cilj uvid u materijalnu realizaciju projekata koja je trebalo da se poklapa sa izveštajima o realizaciji projekata dobijenih od opština. Često su na sastancima ovog tipa bili prisutni i izvođači radova, nadzorni organi ili drugi članovi projektnog tima.

Pored pomenutih sastanaka, prema potrebi informativni razgovori o realizaciji projekata obavljani su i u prostorijama Regionalne agencije.

Kao sastavni deo monitoring aktivnosti, Regionalna agencija je mesečno prikupljala potrebnu projektnu dokumentaciju (izvodi stanja bankovnih računa, ugovori, fakture, građevinske situacije, itd), i na bazi nje i opštinskih izveštaja izrađivala mesečne, kvartalne i polugodišnje monitoring izveštaje za donatora.

Monitoring dokumentacija se, po isteku svakog kvartala i polugodišta, nakon detaljne provere, uredno slala Informacionoj kancelariji Južnomoravskog regiona u Kragujevcu na prevod i dalju obradu.

U okviru posete revizorsko – evaluacione komisije donatora koja je posetila Regionalnu agenciju, obavljena je detaljna prezentacija monitoring izveštaja i prateće dokumentacije.

Konsultacije prilikom izrade konačnog izveštaja

Za završene projekte Regionalna agencija je radila početnu verziju konačnog obračuna, a zatim zajedno sa predstavnicima lokalnih samouprava izrađivala konačni tehnički i finansijski izveštaj.

Sprovođenje radionica

Regionalna agencija je organizovala radionice u oblastima za koje je uočila nedostatke pri implementaciji projekata. Tako su sprovedene dve radionice za projekt menadžere i predstavnike lokalnih samouprava u Šumadiji.

Realizovane su sledeće radionice:

- „Monitoring i finansijski menadžment projekata po pravilima EU“.
- „Edukacija opštinskih projekt menadžera za postupke javnih nabavki u okviru realizacije projekata kofinansiranim od Južnomoravskog regiona“

Učestvovanje u procedurama javnih nabavki

Odeljenje za razvoj teritorije je aktivno učestvovalo u postupku javnih nabavki dobara i usluga na svim projektima koji su kofinansirani od strane JMK tokom 2007. godine. U cilju što efikasnije realizacije postupka javnih nabavki, zaposleni iz odeljenja za razvoj teritorije su bili angažovani kao članovi opštinskih tenderskih komisija.

Priprema materijala za izradu brošura za Južnomoravski region

Regionalna agencija je radila i na izradi brošure za Južnomoravski region u kojoj su detaljno predstavljene tehničke i finansijske informacije o završenim projektima. Nakon obrade podataka za brošuru sve neophodne informacije dostavljane su Informacionoj kancelariji Južnomoravskog regiona na dalju obradu.

Primeri uspešno realizovanih projekata finansiranim od strane Južnomoravskog regiona

Aneks

Predlozi projekata – I krug 2007. godine

Topola

- Rekonstrukcija filter polja u Jarmenovcima - II faza
- Izrada turističke signalizacije u Topoli
- Osavremenjivanje rada opštinske uprave

Arandjelovac

- Izrada kanalizacione mreže
- Izrada strategije dugoročnog razvoja turizma i zaštite životne sredine opštine Arandjelovac
- Ispitivanje kvaliteta zemljišta na delu teritorije opštine Arandjelovac

Rača

- Podrška razvoju malog preduzetništva jačanjem kapaciteta inkubator centra
- Unapređenje životne sredine opštine Rača uspostavljanjem pogona za reciklažu PET ambalaže

Knić

- Izrada projekta za put i fekalnu kanalizaciju u mini industrijskoj zoni u Kusovcu
- Poboljšanje kvaliteta informativno-propagandne delatnosti za turističku ponudu opštine Knić

Batočina

- Fekalna kanalizacija ulice Avijatičara Petrovića u Btočini
- Izrada projektno-tehničke dokumentacije za gradsku zelenu pijacu

Lapovo

- Izrada glavnog projekta postrojenja za prečišćavanje pitke vode sa pratećim objektima na izvoru Garevina
- Adaptacija crpne stanice za snabdevanje Lapova pijaćom vodom
- Izrada plana detaljne regulacije Industrijske zone Lapovo II faza

Kragujevac

- Završetak dela linije gasa na centralnom postrojenju za prečišćavanju otpadnih voda - sanacija gasnog motora
- Unapređenje nivoa studentskog života po ugledu na standarde koji postoje u zemljama članicama EU
- Primena rane automatske defibrilacije

Regionalna agencija kao predlagač projekta za okrug Šumadije

- Stipendiranje talentovanih srednješkolaca.

Predlozi projekata - II krug 2007. godine

Topola

- Rekonstrukcija izvorišta „Krečana“ Topola

Arandjelovac

- Intenziviranje govedarstva na marginalnom području opštine Arandjelovac
- Kontrola plodnosti zemljišta i primena rezultata u praksi
- Osnivanje radne jedinice “Zelenilo“ za uređenje javnih zelenih površina.

Rača

- Izgradnja magistralnog cevovoda od rezervoara u Rači do grada
- „Podrška razvoju malog preduzetništva a jačanjem kapaciteta inkubator centra“
- Razvoj lokalne infrastrukture opštine Rača realizacijom radova na uređenju stočne pijace

Knić

- Izrada projekta fekalne kanalizacije u Guberevcu
- Izrada projekta fekalne kanalizacije u Toponici
- Izrada urbanističkog plana industrijsko poslovne zone "RAVNI GAJ"

Batočina

- Završetak izgradnje fekalne kanalizacije naselja Loznica u opštini Batočina
- Izrada plana detaljne regulacije Industrijsku zone opštine Batočina
- Postavljanje rasvete i zaštitne ograde na školskim sportskim terenima u opštini Batočina

Lapovo

- Nabavka opreme za unapređenje delatnosti u oblasti projektovanja i izrade urbanističkih planova i edukacija zaposlenih u javnom preduzeću „Novi vek“ iz Lapova
- Izrada glavnog projekta postrojenja za prečišćavanje pitke vode (PPPV) sa pratećim objektima na izvorištu „GAREVINA“ u Lapovu
- Rekonstrukcija i dogradnja objekta ustanove za decu predškolskog uzrasta „NAŠA MLADOST“ iz Lapova

Kragujevac

- Unapređenje primarne zdravstvene zaštite kroz rekonstrukciju i adaptaciju ambulante u Grošnici i nabavka multifrekventne linearne sonde
- Industrijsko kompostiranje biljnog otpadnog materijala
- Opremanje kabineta za agencijsko-hotelijsko poslovanje u TUŠ „Toza Dragović“

7. Praćenje implementacije Integrativnog plana razvoja Šumadije i Pomoravlja

7.1 Specifični cilj: Podrška lokalnim samoupravama u razvoju i upravljanju projektima

7.1.1 Evropski Integracioni Fond

U okviru procesa pridruživanja Republike Srbije Evropskoj uniji, jedan od važnih zahteva je i razumevanje EU i EU integracija od strane lokalnog stanovništva. Evropski Integracioni Fond je upravo fond koji podržava inicijativu podizanja svesti i učešća javnosti u raznovrsnim aspektima EU integracija. U okviru ovog fonda Regionalna agencija je učestvovala na izradi dva predloga projekata.

Projekat „Partnerstvom do Evropske Unije“, kreiran je u saradnji sa razvojnom agencijom iz Hradec Kralove regiona Češke Republike, a ima dve glavne oblasti delovanja, edukacija i informativna kampanja. Cilj projekta je podići kapacitete regije iz oblasti razvoja i upravljanja projektima po pravilima EU, ali i razviti efikasan sistem informisanja javnosti o EU vrednostima i integracijama po ugledu na partnere iz Češke Republike.

Uz podršku REDASP, opština Svilajnac je razvila predlog projekta pod nazivom «Mladi na evropskom putu», koji predstavlja nastavak saradnje ove opštine sa partnerskom opštinom Radovljica iz Republike Slovenije. Ideja projekta se zasniva na saradnji dve srednjoškolske ustanove kroz razmenu iskustava i edukaciju učenika i nastavnika, formiranje zajedničkog koordinacionog tela i realizovanje kampanje širenja informacija o EU. REDASP je aktivno učestvovala na definisanju projektnih aktivnosti, izradi logičkog okvira i osmišljavanju šireg koncepta projekta.

7.1.2 BCIF – Balkanski fond za lokalne inicijative

Balkanski fond za lokalne inicijative je u 2007. godini pokrenuo poseban program donacija „Javni prostori – naši prostori“, čiji je cilj finansiranje projekata koji se bave oživljavanjem i obnavljanjem nedovoljno iskorišćenih i zapuštenih javnih prostora kroz aktivno učešće građana u lokalnim zajednicama. Regionalna agencija je pružila tehničku pomoć opštini Rekovac na razvijanju predloga projekata koji se bavi uređenjem lokalnog parka i opštini Knić na projektu koji se bavi uređenjem prostora oko javne česme. Opština Knić je odustala od apliciranja usled nerešenih imovinsko-pravnih odnosa parcele na kojoj se nalazi česma.

7.1.3 Kanada fond

U partnerstvu sa opštinom Rekovac razvijen je predlog projekta za nabavku transportnog vozila za prevoz učenika iz udaljenih sela u opštini Rekovac. Projekat je predložen u okviru CIDA programa (maksimala iznosa granta 10000 CAD), ali zbog nemogućnosti opštine Rekovac da obezbedi ostatak sredstava za nabavku vozila, projekat nije realizovan.

7.1.4 Program Svetske Banke

Tema Global Development Marketplace programa Svetske banke u 2007. godini je bila poboljšanje uslova života siromašnih stanovnika sa aspekta zdravstvene zaštite, ishrane, itd. U saradnji sa domom zdravlja opštine Knić i privatnom laboratorijom Medico Lab iz Kragujevca, Regionalna agencija je razvila predlog projekta koji se bavi poboljšanjem zdravstvene zaštite ugroženog stanovništva (stari i siromašni, porodice koje žive u udaljenim selima) kroz formiranje mobilne zdravstvene ambulante i pružanje usluge efikasne farmaceutske nege.

7.1.5 Švajcarski program za kulturu

Švajcarski fond za kulturu podržava razvoj projekata iz oblasti inovativne umetnosti, saradnje među umetnicima i kulturnim radnicima i decentralizacije umetničke i kulturne produkcije. Regionalna agencija je pružila stručnu podršku razvoju projekta iza koga stoji kao nosilac Narodna biblioteka „Vuk Karadžić“ u Kragujevcu. Projekat odgovara „Malim akcijama“, tj. liniji delovanja programa koja podržava jednokratne događaje u oblasti umetnosti i kulture. Ideja projekta je da se izvrši promocija grada Kragujevac kroz amatersku fotografiju. U tom smislu je zamišljena obuka iz oblasti digitalne fotografije uz angažovanje stručnog lica – profesionalnog fotoreportera, izrada amaterskih fotografija i izložba najuspešnijih radova kroz Oktobarske svečanosti grada Kragujevca.

7.1.6 Omladina u akciji – program EU

U okviru programa Evropske Unije pod nazivom „Omladina u akciji“, u 2007. godini REDASP je aplicirala sa predlogom projekta koji se odnosi na Aktivnost broj 3 – Omladina u svetu, i podaktivnost broj 3.1 – Saradnja sa partnerskim susednim zemljama u oblasti obuke i umrežavanja. Cilj projekta „Zajedno za mlade“ jeste jačanje kapaciteta i obuka omladinskih organizacija, kao i onih koji se bave mladima u Kragujevcu (Srbija), Prijedoru (BiH), Toskani (Italija) i Hradec Králové (Republika Češka) za učestvovanje na programu „Omladina u akciji“.

7.1.7 Nacionalni Investicioni Plan

U okviru konkursa za sakupljanje predloga projekata koji će se finasirati kroz realizaciju Nacionalnog Investicionog Plana, Regionalna agencija je podnela 4 predloga projekta za budžetsku 2008. godinu.

U oblasti ruralnog razvoja, podnet je predlog projekta „Izgradnja prve faze regionalnog otkupno-distributivnog centra za voće i povrće“, koji se bavi pripremom projektno-tehničke dokumentacije za podizanje objekata centra regionalnog karaktera u opštini Svilajnac.

U oblasti planiranja socio-ekonomskog razvoja regije, Regionalna agencija je podnela predlog projekta izrade strateških planova 9 opština u Šumadiji i Pomoravlju. Izrada loklanih strateških dokumenata razvoja, treba da predstavlja implementaciju sledećeg koraka u planiranju razvoja nakon izrađenog višegodišnjeg Integrativnog plana razvoja regije.

Odeljenje za razvoj opština je pomoglo ostalim odeljenjima da razviju još dva predloga projekta „Regionalni garancijski fond za Šumadiju i Pomoravlje“ i „Podizanje poslovnih kapaciteta ljudskih resursa grada Kragujevca“.

8. Ostale aktivnosti

8.1 Projekat UNDP PRO I

U okviru implementacije projekta UNDP PRO I „Municipal Development in South West Serbia (region Sandžaka)“ Regionalna agencija je angažovana u cilju pružanja profesionalnih konsultantskih usluga lokalnim zainteresovanim stranama u procesu strateškog planiranja socio-ekonomskog razvoja. Regionalna agencija je bila odgovorna za izradu socio-ekonomskih analiza opština Novi Pazar i Tutin (Raški okrug), Sjenica, Nova Varoš, Priboj i Prijepolje (Zlatiborski okrug), kao i sektorskih analiza koje su obradile prioritete oblasti privređivanja.

Realizacija aktivnosti je trajala dva meseca, a zahtevala je angažovanje više aktera: stručni tim Regionalne agencije (vodeća uloga), lokalne radne grupe i lokalne samouprave, predstavnici drugih zainteresovanih strana, lokalne, regionalne i republičke insitucije. Sve aktivnosti su izvedene uz podršku UNDP/PRO kancelarije koja se nalazi u Novom Pazaru.

Konkretni rezultati projekta su: doprinos razvijanju lokalnih kapaciteta, izrađene socio-ekonomske i sektorske analize i obavljena priprema za dalje aktivnosti strateškog planiranja razvoja.

8.2 Projekat UNDP PRO II

Pored izrade socio-ekonomskih analiza, Regionalna agencija je bila angažovana i na UNDP PRO II projektu čiji je zadatak bio izrada preliminarne studije izvodljivosti regionalnih razvojnih agencija u dva odabrana okruga, Zlatiborskog i Moravičko-Raškog.

U tom cilju Regionalna agencija je kroz tromesečni period izvršila sveobuhvatnu analizu koja je podrazumevala analizu nacionalnih strategija, analizu društveno-ekonomskog profila, zainteresovanih strana i lokalnih razvojnih planova opština zlatiborskog, raškog i moravičkog okruga, kao i analizu različitih modela regionalnog razvoja. Projekat je realizovan u saradnji sa UNDP/PRO kancelarijom i opštinskim upravama u okruzima obuhvaćenim projektom.

8.3 Saradnja sa Južnomoravskom regijom iz Češke Republike kroz projekat stipendiranja uspešnih srednjoškolaca u Šumadiji

Regionalna agencija za ekonomski razvoj Šumadije i Pomoravlja, u partnerstvu sa Južnomoravskom regijom Češke Republike, je tokom 2007. godine pokrenula realizaciju projekta Stipendiranja uspešnih srednjoškolaca u Šumadiji. Stipendije su se dodelile iz Fonda Južnomoravskog regiona, koji je osnovan sa ciljem pružanja finansijske podrške talentovanim učenicima srednjih škola u Šumadijskom okrugu. U 2007. godini 6 uspešnih srednjoškolaca je nagrađeno jednokratnom stipendijom u visini od 1.000 EUR. Ciljnu grupu za dodelu stipendija su predstavljali učenici svih razreda u srednjim školama Šumadije koji su pokazali najbolje rezultate na republičkim takmičenjima u školskoj 2006/2007. godini iz sledećih predmeta: matematika, fizika, hemija, biologija, informatika, astronomija. Stipendijom će se obezbediti dalje usavršavanje đaka putem finansiranja učešća na seminarima, letnjim kampovima i kursevima u zemlji inostranstvu, kao i nabavke računarske opreme, softvera i stručne literature, itd.

Nagrađeni učenici su:

- Lazić Bojan, I gimnazija u Kragujevcu
- Đukić Tijana, I gimnazija u Kragujevcu
- Stefan Novaković, I gimnazija u Kragujevcu
- Petar Mitrović, Gimnazija "Miloš Savković" u Aranđelovcu
- Totović Angelina, I gimnazija u Kragujevcu
- Tomić Milan, I gimnazija u Kragujevcu

Stipendije su dodeljene 23.10.2007. godine na svečanoj ceremoniji u gradu Kragujevcu.

8.3 Saradnja sa regionom Hradec Kralove iz Češke Republike kroz projekat „Podizanje kapaciteta lokalnih samouprava u Pomoravskom okrugu“

Tokom meseca novembra i decembra 2007. godine, obavljena je završna faza realizacije projekta „Podizanje kapaciteta lokalnih samouprava u Pomoravskom okrugu“. Projekat je osmišljen u okviru strateške saradnje Regionalne razvojne agencije za ekonomski razvoj Šumadije i Pomoravlja i Centra za evropske projekte – razvojna agencija regiona Hradec Kralove u Češkoj Republici.

Cilj projekta je da se uz zajedničku inicijativu i napore dve razvojne agencije podignu apsorpcioni kapaciteti opština u Pomoravskom okrugu i ostvari dugoročna saradnja pomoravlja i partnerske regije u Češkoj Republici. Tim povodom su implementirane dve obuke u Srbiji i jedna studijska poseta regionu Hradec Kralove.

Kroz prvu obuku, u periodu od 19. do 21. novembra 2007. godine, eksperti iz razvojne agencije regiona Hradec Kralove su predstavili osnovne principe strateškog planiranja razvoja, kao i izrade studija izvodljivosti. Polaznici obuke su bili zaposleni u opštinskim kancelarijama za lokalni ekonomski razvoj. Obuci je prisustvovalo 9 polaznika.

Kroz trodnevnu studijsku posetu regionu Hradec Kralove u decembru 2007., osmočlana delegacija, koju su činili visoki predstavnici lokalnih samouprava u Pomoravskom okrugu (predsednici opština) i predstavnici REDASP, imala je priliku da se upozna sa iskustvima regije Hradec Kralove u oblasti reforme i funkcionisanja javne uprave, kao i realizacije razvojnih projekata. Pored teorijskog dela koji je obuhvatao prezentacije u Centru za regionalni razvoj, delegacija iz pomoravlja je obišla i par opština i posetila lokacije gde su sa uspehom implementirani projekti.

Na drugoj obuci, u periodu od 17. do 19. decembra 2007., gradonačelnici opštine Lužani i Skuhrov nad Bjelou su predstavili svoja iskustva u radu javne uprave u oblasti upravljanja imovinom, ljudskim resursima i budžetom. Takođe su prezentovana iskustva u realizaciji investicionih i neinvesticionih projekata finansiranim iz domaćih i EU izvora. Zaključno predavanje je održao rukovodilac kancelarije za lokalni ekonomski razvoj grada Kragujevca, koji je predstavio osnove savremenog funkcionisanja e-uprave, kao i iskustva u razvoju sistema e-uprave u gradu Kragujevcu. Obuci je prisustvovalo ukupno 11 polaznika.

Projekat saradnje razvojnih agencija je uspešno priveden kraju uz dogovor o nastavku saradnje i na polju rada razvojnih agencija, ali i opština u obe regije.

8.4 Realizacija projekta u okviru East to East programa Fonda za otvoreno društvo

Projekat je realizovan u saradnji sa Centrom za razvoj evropskih projekata, a trajao je u periodu od juna do kraja oktobra 2007. godine. Aktivnosti su implementirane kroz posete Hradec Kralove regiji u Češkoj Republici i obuku na Zlatiboru u Srbiji. Cilj projekta je podizanje kapaciteta Asocijacije regionalnih razvojnih agencija Srbije (ARRAS) na primeru dobre prakse iz Češke Republike. Obuci na Zlatiboru je prisustvovalo 14 učesnika i 6 predavača.

INDOC CENTAR

Uvod

InDoc centar je jedno od odeljenja Regionalne agencije koje je formirano tokom 2006. godine. Osnovni razlog formiranja InDoc centra jeste pružanje podrške procesu regionalnog razvoja i to kroz formiranje mehanizama za prikupljanje, obradu, sistematizaciju i analizu podataka od važnosti za Šumadijski i Pomoravski okrug. Na početku 2007. godine pred osoblje InDoc centra su postavljeni zadaci koji su trebali voditi ka ostvarivanju opšteg cilja koji je bio određen InDoc centru – Podrška procesima regionalnog razvoja kroz podizanje informaciono-tehnološkog nivoa teritorije. Pomenuti zadaci su se ogledali kroz specifične ciljeve koje je trebalo dostići:

- Dalji razvoj i unapređenje postojećih baza podataka i kreiranje novih
- Unapređenje disperzije informacija
- Podizanje novoa svesti o postojanju InDoc centra

Ispunjenje ovih ciljeva je trebalo da učvrsti poziciju InDoc centra i Regionalne agencije, uopšte, kao jednog od ključnih aktera u razvojnim procesima na teritoriji Šumadijskog i Pomoravskog okruga.

Opis rezultata i aktivnosti

1. Podrška procesima regionalnog razvoja kroz podizanje informaciono - tehnološkog nivoa teritorije

1.1 Dalji razvoj i unapređenje postojećih baza podataka i kreiranje novih

Osnovu InDoc centra predstavlja jedinstveno softversko rešenje InDoc Baza i InDoc Dokumentacija koje u osnovi predstavlja informacioni sistem za pohranjivanje podataka i arhiviranje dokumentacije. Ovo softversko rešenje je kreirano i aktivirano tokom 2006. godine. Tokom 2007. godine nastavljeno je sa daljim razvojem ovog informacionog sistema i to kako u smislu instaliranja novije verzije, tako i u smislu ažuriranja postojećih i dodavanja novih podataka, kao i razvijanja novih delova u okviru postojećih modula sistema.

Tokom 2007. godine svi moduli u okviru InDoc Baze koji se odnose na podatke koji se na državnom nivou objavljuju na godišnjem nivou su ažurirani aktuelnim podacima. Ti moduli su sledeći: Demografija, Ekonomija, Infrastruktura, Ljudski resursi, Preduzeća i radnje, Obrazovanje, Poljoprivreda, Turizam i Zdravstvo. Pored toga, ažuriranje ostalih modula se vrši po dobijanju aktuelnih podataka.

Dalji razvoj informacionog sistema InDoc Baza i InDoc Dokumentacija se ogledao, pre svega u instaliranju nove verzije ove aplikacije dobijene od strane autora. Novija verzija je donela i nove funkcionalnosti koje su bile tražene od osoblja Regionalne agencije. Nakon instaliranja nove verzije aplikacije InDoc Baza i InDoc Dokumentacija osoblje InDoc centra je sprovelo obuku zaposlenih u Regionalnoj agenciji koja se odnosila na novine u aplikaciji InDoc Baza i InDoc Dokumentacija. Pored ovog oblika razvoja opisane aplikacije i tokom 2007. godine osoblje InDoc centra je, po zahtevima zaposlenih, nastavilo sa kreiranjem novih baza podataka u okviru aplikacije. Naime, kreirane su baze podataka koje se odnose na Sistem za arhiviranje prateće dokumentacije sa skupova kojima prisustvuju zaposleni, Sistem za praćenje usvojenih strategija od strane Vlade Republike Srbije, dok je modul Infrastruktura preuređen u skladu sa upitnicima koji su bili distribuirani opštinama Šumadijsko – pomoravskog regiona.

Pored navedenih baza podataka implementiranih u aplikaciju InDoc Baza i InDoc Dokumentacija osoblje InDoc centra je tokom 2007. godine razvilo još 4 baze podataka i to:

- Za potrebe projekta *Osnivanje inovativnih mreža u sektoru proizvodnje nameštaja na teritoriji Šumadije i Pomoravlja* kreirana je aplikacija koja simulira matricu međuzavisnosti među dobavljačima klijenata registrovanih kroz novoformirani klaster proizvođača nameštaja.
- Za potrebe projekta *Formiranje klastera proizvođača cveća na teritoriji opština Kragujevac i Rača* kreirana je aplikacija koja simulira matricu međuzavisnosti među dobavljačima klijenata registrovanih kroz novoformirani klaster proizvođača cveća.
- Za potrebe projekta *Formiranje klastera proizvođača cveća na teritoriji opština Kragujevac i Rača* kreirana je baza podataka za praćenje članova klastera proizvođača cveća.
- Za potrebe projekta *Razvoj klastera proizvođača nameštaja u Šumadijsko - pomoravskom regionu* kreirana je baza podataka za praćenje članova klastera proizvođača nameštaja.

Sve navedene baze podataka su nakon kreiranja ustupljene na korišćenje osoblju Odeljenja za razvoj MSP.

1. 2 Unapređenje disperzije informacija

1.2.1 Distribucija informacija

Jedan od osnovnih zadataka InDoc centra jeste prikupljanje, obrada i distribucija informacija zainteresovanim stranama u Šumadijskom i Pomoravskom okrugu.

Informacije i podaci se prikupljaju iz unapred definisanih izvora, a sama metodologija zavisi, pre svega od tipa izvora. U osnovi koriste se dva osnovna metoda:

- Metod prikupljanja podataka u elektronskoj formi (prikupljanje podataka u formatu pdf, xls, doc, mdb, html)
- Metod prikupljanja podataka u papirnoj formi (prikupljanje podataka u formatu saopštenja, izveštaja analiza, publikacija, upitnika i anketa)

Izvori podataka su unapred definisani i mogu se svrstati u sledeće kategorije:

- Institucije na lokalnom i regionalnom nivou
- Web strane
- Časopisi, publikacije, saopštenja i izveštaji
- Istraživanja
- Komercijalne baze podataka

Kod institucija kao izvora podataka, podaci se prikupljaju u različitim vremenskim intervalima. Republički zavod za statistiku, kao i NBS objavljuje izveštaje jednom godišnje u periodu maj-jun tekuće godine. Ovi podaci su dostupni pre svega u elektronskoj formi.

Upitnicima i anketama se prikupljaju primarni podaci. Oni su tako definisani da zadovoljavaju potreba za informacijama kako odeljenja Regionalne agencije, tako i same InDoc Baze.

Kako su web strane najdinamičniji izvor podataka i imajući u vidu njihovu brojnost, sve web adrese su svrstane u kategorije. Sve kategorije se obilaze jednom nedeljno.

Publikacije i časopisi se redovno pretražuju i svaka korisna informacija se dodatno istražuje.

Na ovom mestu posebno treba pomenuti proces prikupljanja informacija o nacionalnim i donatorskim programima. Ovaj proces se zasniva na unapred definisanim izvorima podataka. Ključni izvori podataka su: publikacije/časopisi i web strane. Pretraživanje web strana se vrši po kategorijama u unapred definisanim vremenskim intervalima. Web kategorije koje predstavljaju prioritet pretraživanja su: donatori, međunarodne institucije, ambasade, RRA, NVO i ministarstva.

Po pronalaženju korisne informacije vrši se uvid u sadržaj informacije i pronalazi prateća dokumentacija (ukoliko je predviđena). Tako obrađena informacija u smislu kratkog opisa programa (, zajedno sa pratećom dokumentacijom putem elektronske pošte se šalje klijentima. Adrese na koje odlaze ovakva obaveštenja su:

- Opštine u regionu Šumadije i Pomoravlja – formirane kancelarije za lokalni ekonomski razvoj ili odgovarajući predstavnici lokalne samouprave
- Udruženja preduzetnika
- NVO u regionu
- Ostali ključni stakeholderi u regionu

Zaposleni u agenciji dobijaju ove informacije u direktnom kontaktu, a takođe im je na usluzi modul InDoc Informacije aplikacije InDoc Baza. Ovim se distribucija ovako obrađene informacije ne završava. Naime, na web strane InDoc centra (www.redasp.co.yu/indoc) postavlja se vest sa pratećim kratkim tekstom i odgovarajućom dokumentacijom.

U 2007. godini je distribuirano 216 prioriternih informacija o programima, projektima, konkursima i važnim informacijama. Od tog broja 78 se odnosilo na nacionalne i donatorske programe. Upravo su ove informacije bile objavljene na web stranama InDoc centra kroz kratka opisa programa i prateću dokumentaciju.

Od informacija koje su se odnosile na nacionalne i donatorske programe posebno treba izdvojiti one kod kojih su lokalne samouprave bile mogući aplikanti. Takvih informacija je tokom 2007. godine bilo 29. Ove informacije su bile dostavljene svim kancelarijama za lokalni ekonomski razvoj Šumadijskom i Pomoravskom okrugu. Sledeća tabela daje pregled iskorišćenosti ovih informacija po opštinama Šumadijskog i Pomoravskog okruga.

Opština	Broj brograma na kojima je konkurisala LS	REDASP pružila uslugu konsultacije u pripremi projekata	Broj programa u okviru kojih je bilo odobrenih projekata	Broj odobrenih projekata	
				NIP	Donator. program
Arandjelovac	6	5	5	5	6
Batočina	5	2	5	3	4
Knić	11	11	10	2	13
Kragujevac*	5	2	4	16	3
Lapovo	8	3	5	5	4
Rača	7	3	7	3	6
Topola	5	0	4	5	3
Despotovac	8	5	5	5	6
Jagodina	8	0	4	6	4
Paraćin	9	0	5	3	4
Rekovac	5	1	3	6	2
Svilajnac	9	1	3	6	7
Čuprija	6	0	4	9	3

Tabela br. 17. Pregled iskorišćenosti informacija o nacionalnim i donatorskim programima

***NAPOMENA:** Priloženi podaci se odnose na one programe gde je konkursnu dokumentaciju podnosila Kancelarija za LER Kragujevac

Pored ovog vida disperzije informacija ovaj proces se vrši i putem izdavanja publikacija Regionalne agencije. Naime, prikupljeni i obrađeni podaci se objavljuju kroz više vrsta publikacija:

- Vodiči
- Informativni listovi
- Newsletteri
- Poster

1.2.2 Izrada vodiča

Vodiči su publikacije koji precizno opisuju korake u pojedinim procesima koji su njihova tema. Tokom 2007. godine je izdato 4 vodiča koji su obradili sledeće teme:

- Izvori finansijske podrške za preduzetnike, koji je imao za temu predstavljanje fondova koji su dostupni preduzetnicima u Šumadijskom i Pomoravskom okrugu
- Registracija privrednih subjekata, kojim je opisan proces registracije svih oblika preduzetnika, kao i poljoprivrednog gazdinstva
- Izvoz robe iz Republike Srbije, kojim je opisani proces i potrebna dokumentacija za izvoz robe
- Strateško planiranje, kojim je opisan proces strateškog planiranja

Opisane publikacije su javno dostupne u prostorijama Regionalne agencije i na web stranama InDoc centra, a vršena je i njihova distribucija zainteresovanim stranama.

1.2.3 Izrada Newslettera

Newsletteri predstavljaju publikacije koje osoblje Regionalne agencije objavljuje minimum jednom mesečno i koji se bave, pre svega aktivnostima Regionalne agencije. Tokom 2007. godine objavljeno je 16 izdanja ove publikacije, od čega 15 redovnih i jedno vanredno

izdanje koje se bavilo opisom web portala www.pronadjiposao.net. Newsletter Regionalne agencije je početkom 2007. godine dobio novi dizajn,

Ova publikacija se distribuira elektronskom poštom korisnicima koji su prijavljeni na mailing listu Regionalne agencije, kancelarijama LERa u Šumadijskom i Pomoravskom okrugu, kao i klijentima odeljenja za razvoj MSP. Trenutno se na mejling listi nalazi 196 korisnika. Newsletteri Regionalne agencije su dostupni i u prostorijama Regionalne agencije, kao i na web stranama InDoc centra.

1.2.4 Izrada Informativnih listova

Informativni listovi su publikacije koje se bave specifičnim temama i izdaju se po objavljivanju određenih programa, pre svega na nacionalnom nivou. Tokom 2007. godine izdato je i distribuirano 13 izdanja ove publikacije koja su se bavila sledećim temama:

- Kratkoročni krediti Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede za 2007. godinu
- Finansiranje stručnog osposobljavanja nezaposlenih lica – pripravnika – volontera
- Finansiranje stručnog osposobljavanja nezaposlenih lica – praktikanata
- Dodela subvencija za stručno osposobljavanje nezaposlenih lica u svojstvu pripravnika
- Program SIEPE za dodelu bespovratnih sredstava za investicije (2 izdanja)
- Program Start-up kredita Fonda za razvoj Republike Srbije
- Program SIEPE za dodelu subvencija za izvoznike
- Garancijski fond Šumadije i Pomoravlja
- Predstavljanje klastera proizvođača nameštaja – Netwood
- Predstavljanje klastera proizvođača cveća – Šumadijski cvet
- Program raspodele i korišćenja podsticajnih sredstava za podršku razvoju organske proizvodnje
- Program samozapošljavanja kroz projekat „Otpremninom do posla”

Informativni listovi su bili dostupni u prostorijama Regionalne agencije, kao i na web stranama InDoc centra tokom važenja aktuelnosti teme koju su obrađivali.

1.2.5 Izrada postera

Poster su grafičke publikacije koje su imale za cilj da predstavljaju određene aktivnosti odeljenja Regionalne agencije, a rađeni su po zahtevima zaposlenih u Regionalnoj agenciji. Tokom 2007. godine osoblje InDoc centra je izradilo grafička rešenja za 6 postera. Ti poster se odnosili na:

- Aktivnosti Regionalne agencije; poster je rađen za potrebe sajma Biznis baza
- Projekat Garancijskog fonda Šumadije i Pomoravlja; poster je rađen za potrebe sajma Biznis baza
- Biznis inovativni centar; poster je rađen za potrebe sajma Biznis baza
- Projekat Osnivanje inovativnih mreža u sektoru proizvodnje nameštaja na teritoriji Šumadije i Pomoravlja; poster je rađen za potrebe sajma nameštaja na Šumadijskom sajmu
- Sertifikat EBC*L; poster je rađen za potrebe predstavljanja obuke EBC*L koju je sprovodilo odeljenje za razvoj MSP
- Program direktne edukacije poljoprivrednih proizvođača i nosilaca ruralnog razvoja u opštinama Knić, Lapovo, Rača i Topola; poster rađen za potrebe promovisanja istoimenog programa

1.2.6 Web strane Regionalne agencije

Web strane Regionalne agencije i posebno InDoc centra predstavljaju značajno sredstvo u disperziji informacija značajnih za proces regionalnog razvoja. Tokom 2007. godine vršeno je redovno ažuriranje web strana Regionalne agencije i to pre svega sekcije Novosti koja je donosila aktuelnosti o aktivnostima odeljenja Regionalne agencije. Značajan novitet na web

stranama Regionalne agencije jeste i postavljanje interaktivne verzije ranije urađene Turističke mape Šumadije i Pomoravlja.

Web strane InDoc centra se redovno ažuriraju, pre svega informacijama o aktuelnim nacionalnim i donatorskim programima, gde se pored kratkog opisa programa korisnicima pruža mogućnost downloadovanja prpratne dokumentacije koja se odnosi na opisani program. Publikacije InDoc centra su takođe dostupne na ovim stranama.

Broj prijavljenih klijenata na mailing listi Regionalne agencije na kraju 2007. godine je bio 196, što predstavlja uvećanje od 74 klijenta u odnosu na prethodnu godinu.

1.2.7 Biblioteka InDoc centra

Biblioteka InDoc centra sadrži pisana i elektronska izdanja publikacija značajnih za rad zaposlenih u svim odeljenjima Regionalne agencije. Te publikacije su svrstane u sledeće kategorije:

- Knjige
- Časopisi
- Publikacije
- CD-ovi

Tokom 2007. godine u biblioteku InDoc centra je zavedeno: 15 knjiga; 83 časopisa; 205 publikacija; 25 CD-ova, pa je na kraju 2007. godine biblioteka InDoc centra brojala 42 knjige, 171 časopis, 450 publikacija i 36 CD-ova. Pregled svih izdanja je moguć kroz modul Biblioteka aplikacije InDoc Baza.

1.2.8 Izrada studija i analiza

Izrada studija i analiza je jedan od zadataka koji se postavljaju pred osoblje InDoc centra. Tokom 2007. godine osoblje InDoc centra je, samostalno ili u saradnji sa zaposlenima iz drugih odeljenja Regionalne agencije, uradilo sledeće studije:

- Sektorska analiza sektora poljoprivrede opštine Svilajnac
- Pregled dostupnih fondova na teritoriji Republike Srbije
- Poslovni profil Asocijacije regionalnih agencija
- Socio-ekonomske analize 6 opština jugozapadne Srbije
- Sektorske analize tri prioriteta sektora 6 opština jugozapadne Srbije
- Profil zajednice Grada Kragujevca
- Sektorska analiza drvno-prerađivačke industrije na teritoriji Šumadije i Pomoravlja
- Pregled ključnih ekonomskih pokazatelja za Šumadijski i Pomoravski okrug
- Studija predizvodljivosti za formiranje dve regionalne agencije na teritoriji Zlatiborskog, Moravičkog i Raškog okruga
- Izveštaj o dvogodišnjem radu Regionalne agencije
- Studija slučaja dva biznis inovativna centra u Evropi

1.2.8.1 Sektorska analiza sektora poljoprivrede opštine Svilajnac

Sektorska analiza sektora poljoprivrede opštine Svilajnac je dokument koji je urađen po zahtevu Roullier grupe (Francuska). Ova sektorska analiza je rađena po modelu koji je sama Roullier grupa dostavila InDoc centru. Ovaj model je, najpre predviđao prikaz i tumačenje podataka koji se odnose na poljoprivrednu proizvodnju na nacionalnom nivou. Kada je reč o podacima koji su predstavljeni u ovom dokumentu, a odnose se na opštinu Svilajnac oni su se ticali pre svega poljoprivredne proizvodnje, ali i ljudskih resursa, saobraćajne infrastrukture, pedoloških, klimatskih i hidroloških karakteristika opštine.

1.2.8.2 Pregled dostupnih fondova na teritoriji Republike Srbije

Pregled dostupnih fondova na teritoriji Republike Srbije je dokument koji je urađen na zahtev i za potrebe Evropske agencije za rekonstrukciju. Nakon analize svih dostupnih nacionalnih i

donatorskih fondova nastao je dokument koji je sadržao detaljan opis ukupno 30 fondova, zajedno sa pratećom dokumentacijom. Svaki od priloženih fondova je opisan kroz sledeće kategorije: naziv programa/fonda, naziv donatora, ciljevi programa/fonda, prioritetne oblasti, mogući aplikanti, geografska oblast iz koje mogu biti aplikanti, minimalna/maksimalna vrednost donatorskih sredstava, raspodela donatorskih sredstava, trajanje projekta, način prijavljivanja, rok za prijavu, specifične karakteristike poziva, adresa za prijavljivanje, info kontakti, prateća dokumentacija. Treba reći da u ovom dokumentu među predstavljanim fondovima znatnu većinu čine oni koji su aktuelni u dužem vremenskom periodu, odnosno oni koji imaju više datuma odlučivanja tokom kalendarske godine. Dokument je urađen u srpskoj i engleskoj verziji.

1.2.8.3 Poslovni profil asocijacije regionalnih razvojnih agencija

Poslovni profil asocijacije regionalnih razvojnih agencija je dokument koji je urađen za potrebe novoformirane asocijacije regionalnih agencija Republike Srbije (ARRAS). Izrada ovog dokumenta je podrazumevala prikupljanje, obradu i analizu podataka od 12 regionalnih agencija članica ARRASa. Ovaj dokument sadrži podatke koji se odnose na viziju, misiju i ciljeve asocijacije, snage asocijacije, usluge koje sve članice asocijacije pružaju svojim klijentima, rezultate članica asocijacije kroz pregled broja i vrsta klijenata i usluga i posebno, kroz pregled svih projekata na kojima su učestvovala članice asocijacije. Ovaj dokument je usvojen od strane svih članica asocijacije, a dostupan je i na engleskom jeziku.

1.2.8.4 Socio-ekonomske analize opština jugozapadne Srbije

Socio-ekonomske analize opština jugozapadne Srbije jeste dokument koji je urađen za potrebe UNDP programa „Pro” koji se sprovodi na teritoriji opština Zlatiborskog, Moravičkog i Raškog okruga. Urađeno je ukupno 6 socio-ekonomskih analiza koje su se odnosile na sledeće opštine: Novi Pazar, Sjenica, Tutin, Nova Varoš, Prijepolje i Priboj. Ovaj dokument je dostupan na srpskom i engleskom jeziku.

1.2.8.5 Sektorske analize tri prioriteta sektora opština jugozapadne Srbije

Sektorske analize tri prioriteta sektora opština jugozapadne Srbije jesu dokumenti koji su, takođe rađeni za potrebe već navedenog UNDP programa „Pro”. Ovim dokumentima obrađeni su sektori agro, tekstilne i drveno-prerađivačke industrije. Pri tome su ovi dokumenti rađeni za opštine kod kojih odogovarajući sektor industrije spada u grupu dominantnih sektora. Iz tog razloga je sektorska analiza agroindustrije urađena za opštine Novi Pazar, Sjenica, Tutin, Nova Varoš, Prijepolje i Priboj, sektorska analiza tekstilne industrije za opštine Novi Pazar, Sjenica i Prijepolje, dok se sektorska analiza industrije prerade drveta i proizvodnje nameštaja odnosila na opštine Novi Pazar, Tutin, Nova Varoš, Prijepolje i Priboj. Sve sektorske analize su dale analizu posmatranog sektora na nacionalnom i opštinskom nivou.

1.2.8.6 Profil zajednice Grada Kragujevca

Profil zajednice Grada Kragujevca je dokument koji je urađen za potrebe projekta „IMPACT - Uvođenje metodologija za promovisanje, analizu i saradnju teritorija jugoistočne Evrope”. Dokument je urađen po modelu koji je osoblju InDoc centra dostavljen od strane italijanske NVO UCODEP koja je jedan od ključnih partnera na pomenutom projektu. Taj model je zahtevao predstavljanje sledećih grupa podataka: Opšte o Gradu Kragujevcu, Investiranje u Republiku Srbiju, Investiranje u Grad Kragujevac i Specifični projekti koji su otvoreni za investiranje. Oblast investiranja u Republiku Srbiju je obrađena kroz podoblasti Ekonomska stabilnost, Preferencijalni režim izvoza, Zakonska regulativa i Procedure za otvaranje delatnosti. Oblast investiranja u opštinu je obrađena kroz podoblasti Ljudski resursi, Infrastruktura, Usluge preduzećima, Prirodni resursi, Industrija, Finansije. Poslednji deo ovog dokumenta čini odabrani prikaz projekata koji su otvoreni za investiranje, a odnose se na Grad Kragujevac.

1.2.8.7 Sektorska analiza industrije prerade drveta i proizvodnje nameštaja

Sektorska analiza industrije prerade drveta i proizvodnje nameštaja jeste dokument koji je kao i *Profil zajednice Grada Kragujevca* urađen za potrebe projekta „IMPACT - Uvođenje metodologija za promovisanje, analizu i saradnju teritorija jugoistočne Evrope”. I ovaj put je italijanska NVO UCODEP, kao je jedan od ključnih partnera na pomenutom projektu, dostavila model po kome je trebalo izraditi pomenuti dokument. Ovaj model je zahtevao prikupljanje, obradu i predstavljanje podataka iz sledećih oblasti: Pravna, poreska i carinska regulativa Republike Srbije, Makroekonomske tendencije posmatranog sektora u zemlji, Mikroekonomska analiza na nacionalnom nivou, Mikro i makroekonomska analiza na regionalnom nivou, Preporuke za dalji razvoj posmatranog sektora na regionalnom nivou.

1.2.8.8 Pregled ključnih ekonomskih pokazatelja za Šumadijski i Pomoravski okrug

Pregled ključnih ekonomskih pokazatelja za Šumadijski i Pomoravski okrug je još jedan od dokumenata koji je urađen za potrebe projekta „IMPACT - Uvođenje metodologija za promovisanje, analizu i saradnju teritorija jugoistočne Evrope”. Dokument sadrži ključne podatke za Šumadijski i Pomoravski okrug kao što su demografski podaci, podaci koji predstavljaju ekonomske pokazatelje kroz ostvarenu proizvodnju, razmenu sa inostranstvom, zarade i cene, kao i podaci o preseku stanja ljudskih resursa. Dokument je urađen na engleskom jeziku.

1.2.8.9 Studija predizvodljivosti za formiranje dve regionalne agencije na teritoriji Zlatiborskog, Moravičkog i Raškog okruga

Studija predizvodljivosti za formiranje dve regionalne agencije na teritoriji Zlatiborskog, Moravičkog i Raškog okruga predstavlja dokument koji je urađen za potrebe UNDP programa „Pro” koji se sprovodi na teritoriji opština Zlatiborskog, Moravičkog i Raškog okruga. Dokument je kao rezultat njegovom naručiocu trebalo da da odgovore na pitanje da li i gde treba formirati regionalne razvojne agencije na teritoriji posmatranih okruga jugozapadne Srbije. Iz tog razloga je ovaj dokument je podeljen na sledeće oblasti: Analiza nacionalnih strategija, Društveno-ekonomski profili svih 19 oština posmatranih okruga, Modeli regionalnog razvoja, Studija slučaja dve regionalne razvojne agencije, Analiza zainteresovanih strana, Analiza strateških planova opština posmatranih okruga.

1.2.8.10 Izveštaj o dvogodišnjem radu Regionalne agencije

Izveštaj o dvogodišnjem radu Regionalne agencije je urađen po upitniku Zavoda za razvoj Republike Srbije. Kako se dostavljeni upitnik odnosio na aktivnosti agencije u radu sa klijentima osnovu ovog izveštaja čine rezultati odeljenja za razvoj MSP i odeljenja za razvoj ljudskih resursa, tako da je ovaj dokument urađen u saradnji sa zaposlenima iz pomenutih odeljenja Regionalne agencije.

1.2.8.11 Studija slučaja dva biznis inovativna centra u Evropi

Studija slučaja dva biznis inovativna centra u Evropi jeste dokument koji je urađen za potrebe projekta „Analiza potencijala za razvoj industrijskih zona i industrijskih i tehnoloških parkova, i mogućnosti za stvaranje jedinstvenih šaltera za podršku privredi”. U tu svrhu izabrana su dva Biznis inovativna centra iz Evrope i to: Biznis inovativni centar iz Dablina (Republika Irska) i Južnomoravski inovativni centar iz Brna (Republika Češka). Dokument je dao uporedne odgovore na odogovarajuća pitanja osnivanja, finansiranja i procedura rada pomenutih institucija.

1.3 Podizanje novoa svesti o postojanju InDoc centra

Ranije u dokumentu je već pomenuto da je osnovni razlog formiranja InDoc centra pružanje podrške procesu regionalnog razvoja. Jedan od osnovnih načina podrške ovom procesu jeste i saradnja InDoc centra sa kancelarijama za lokalni ekonomski razvoj koje su formirane u opštinama Šumadijskog i Pomoravskog okruga. Ta saradnja se ogledala, u najvećoj meri u

pružanju pravovremenih i kvalitetnih informacija od strane InDoc centra o aktuelnim nacionalnim i donatorskim programima. Pored ovih informacija kancelarijama za lokalni ekonomski razvoj su distribuirane publikacije u izdanju InDoc centra. Takođe, ka predstavnicima lokalnih samouprava vršena je i distribucija podataka traženih po određenom zahtevu. Saradnja sa kancelarijama za lokalni ekonomski razvoj se odvijala i preko procesa distribucije vesti iz opština Šumadijskog i Pomoravskog okruga koje su objavljivane u okviru sekcije **Vesti iz regiona** na web stranama Regionane agencije.

1.4 Ostale aktivnosti

Od ostalih aktivnosti koje je osoblje InDoc centra sproveo tokom 2007. godine, a koje nisu bile predviđene u okviru ostvarivanja navedenih specifičnih ciljeva, treba pomenuti:

- Razvoj predloga projekta osnivanja odeljenja InDoc centra u svim regionalnim agencijama članicama ARRAS-a
- Izrada strukture web strana opština Šumadijskog i Pomoravskog okruga koje nemaju svoje web strane
- Razvoj web portala za podršku procesu razvoja ljudskih resursa u Šumadijskom i Pomoravskom okrugu
- Održavanje računarske mreže u prostorijama Regionalne agencije i Računarsko-edukativnom centru

Za potrebe razvoja kapaciteta članica Asocijacije regionalnih razvojnih agencija osoblje InDoc centra je razvilo predlog projekta osnivanja odeljenja InDoc centra u svim članicama Asocijacije. Po ovom predlogu projekta osoblje Regionalne agencije bi pružilo podršku navedenom procesu kroz aktivnosti kao što su: konsalting, razvoj projektnih zadataka, sprovođenje procedure opremanja članica asocijacije hardverskim i softverskim rešenjima i sprovođenje odgovarajućih obuka.

U cilju kvalitetnog predstavljanja opština i njenih organa uprave Regionalna agencija je izradila dva predloga strukture web prezentacije opštine koja bi bila postavljena kao zvanična web prezentacija opštine. Osnovna razlika između ovih predloga jeste u mogućnosti/nemogućnosti uticaja na sadržaj strana prezentacije nakon izrade prezentacije. Navedeni predlozi imaju sledeće glavne strane u okviru prezentacije: *Upoznajte opštinu; Život u opštini; Opštinska vlast; Kontakt; Novosti; Tenderi i javne nabavke koje objavljuje opštinska vlast; Foto galerija; Pitajte opštinsku vlast; Mapa opštine*

Osoblje InDoc centra je za potrebe procesa razvoja ljudskih resursa u Šumadijskom i Pomoravskom okrugu razvilo strukturu web portala čija tema bi bila razvoj ljudskih resursa kroz predstavljene poslovne ponude i tražnje, prikaz aktuelnih stipendija i obuka koje se sprovode na teritoriji Šumadijskog i Pomoravskog regiona. U saradnji sa odgovarajućim spoljnim saradnikom izrađene su web strane po prikazanoj strukturi i postavljene na adresi: www.pronadjiposao.net.